

АЖДОДЛАРИМИЗНИНГ БЕҚИЁС ҚАҲРАМОНЛИГИ ИНСОНИАТ ТАРИХИГА АБАДИЙ ЎЧМАЙДИГАН, БУЮК САҲИФА БЎЛИБ ЁЗИЛГАН

Юртимизда 9 май — Хотира ва қадрлаш куни кенг нишонланмоқда. Халқимиз бу санани инсон хотираси ва қадрига эътиборнинг юксак амалий ифодаси сифатида беҳад қадрлайди. Иккинчи жаҳон урушидаги тарихий ғалабани таъминлашда юртдошларимиз кўрсатган мардлик ва жасорат ҳеч қачон унутилмайди.

Минглаб қақирим олисларда кечган беаёв жангларда кўксини душман ўқиға қалқон қилган, юрт соғинчи ва қадрдонлар дийдорини дилга тугиб, курашларда жон олиб, жон

берган ўзбек ўғлонларининг матонати қалбимизда мангу яшайди. Фронт ортида меҳнат қилган, уруш тўғайли ота-онасидан айрилган минглаб етим-есирларга

бошлана берган, ўзи ва фарзандлари ризқини ўзгалар билан баҳам кўрган меҳридарё халқимиз тоабд шарафларга муносиб.

▶ Давоми 2-бетда

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВНИНГ ХОТИРА ВА ҚАДРЛАШ КУНИГА БАҒИШЛАНГАН ТАНТАНАЛИ МАРОСИМДАГИ НУТҚИ

Ассалому алайкум, ҳурматли ватандошлар! Қадрли уруш ва меҳнат фахрийлари!

Аввало, мана шу улуг айём кунларида, мух-ташам Ғалаба боғида туриб, сиз, азизларни, бугунги тантанали маросимни жойлардаги студияларда, ҳарбий округларда, оила даврасида телевидение орқали томоша қилаётган барча фахрийларимизни, кўп миллатли бутун халқимизни Хотира ва қадрлаш куни ҳамда буюк Ғалабанинг 76 йиллиги билан чин қалбимдан табриклайман.

Барчангизга ўзимнинг юксак ҳурмат-эҳтироми ва эзгу тилакларимни билдираман.

Мухтарам уруш ва меҳнат fronti фахрийлари!

Бугунги шонли санани биз доимо чексиз қувонч ва чексиз изтироб билан нишонлаймиз. Ватан озодлиги учун, ҳозирги тинч-омон кунлар учун жанг майдонларида ҳалок бўлган ота-боболаримизни, фронт ортида фидокорона меҳнат қилган юртдошларимизнинг муқаддас хотирасини ёд этиб, ҳурмат бажо келтирамиз.

Сиз, муътабар фахрийларимизнинг беқиёс қаҳрамонлигингиз инсоният тарихига абадий ўчмайдиган, буюк саҳифа бўлиб ёзилганини чуқур миннатдорлик билан эътироф этамиз.

Улуг ва табаррук ёшларга етиб, бугун ора-мизда соғ-саломат, дуоғўй бўлиб юрган уруш ва меҳнат фронтининг барча жангчиларига яна

бир бор юксак меҳр ва ҳурматимизни изҳор этиб, уларнинг барчасига чин юракдан ташаккур айтаман.

Ҳаётнинг оғир ва аччиқ синовларини мардона енгиб ўтган Сиз, азизларнинг Ўзбекистонимизни ҳар томонлама ривожлантириш, ёшларни Ватанга муҳаббат ва садоқат руҳида, мустақкам иродали инсонлар этиб тарбиялашга қўшаётган муносиб хиссангизни барчамиз юксак баҳолаймиз.

Сизларнинг мардлик ва матонатингиз коронавирус пандемияси давом этаётган ҳозирги мураккаб даврда ҳам ана шу хатарли касалликка қарши курашда бизга куч ва мадад бермоқда.

Биз — бугунги миннатдор авлодлар сизлар каби жасур оталаримиз билан умрбод фахрланамиз.

Мана шу ҳаяжонли дақиқаларда сизларнинг жанг майдонларида буюк қаҳрамонлик кўрсатганингиз, урушдан кейин мамлакатни тиклаш ва ривожлантириш йўлида қилган фидокорона хизматларингиз учун барчамиз бош эгиб таъзим қиламиз.

Орадан яна қанча йиллар, асрлар ўтмасин, сизларнинг фашизмга қарши кўрсатган матонатингизни халқимиз ҳамisha қалбида, хотирасида сақлайди, бу жасорат ёшларимиз учун абадий ибрат намунаси бўлиб қолади.

Ҳурматли юртдошлар!

Иккинчи жаҳон уруши миллионлаб бегуноҳ инсонларнинг ўлимига сабаб бўлган, мислсиз йўқотиш ва талафотларга олиб келган энг даҳшатли қирғин бўлганини ҳаммамиз яхши биламиз. Олти йил давом этган бу қонли урушда ўша пайтда дунёдаги мавжуд 73 та давлатдан 62 таси, Ер юзи аҳолисининг 80 фоизи иштирок этгани ҳам бу ҳақиқатни тасдиқлайди.

Европа, Осиё ва Африка қитъаларидаги 40 та давлатни бевосита қамраб олган уруш ҳаракатларига 110 миллион киши сафарбар этилгани ва бу қирғинда жами 70 миллион киши ҳалок бўлгани ҳар қандай одамни ларзага солади. Энг кўп қурбонлар собиқ Иттифоқ республикалари ҳиссасига тўғри келиб, қарийб 27 миллион кишини ташкил этганини бугун ҳам улкан қайғу ва изтироб билан эслаймиз.

Ўзбекистон халқи бутун тараққиёпарвар инсоният қаторида урушнинг биринчи кунларидан бошлаб фашизмга қарши жангга кирди. Ёвуз душмани тор-мор этиш учун бор куч ва имкониятларини сафарбар этди.

Шу борада баъзи бир энг муҳим, илгари бизга номаълум бўлган факт ва рақамларни яна бир бор эслаб ўтиш ўринли, деб ҳисоблайман.

Маълумки, 1941 йилда республикаимиз аҳолиси 6 миллион 800 мингдан зиёд кишини ташкил этарди. Уруш бошланиши билан

қарийб 2 миллион юртдошимиз фронтга отланди. Ҳар бири том маънода қаҳрамон бўлган бу азиз инсонларнинг 500 мингдан зиёди шафқатсиз жангларда ҳалок бўлди.

Биз бу рақамларни ҳар йили 9 май — Ғалаба байрамида қайта-қайта эсга оламиз. Булар шунчаки оддий рақамлар эмас. Уларнинг замирида муштираб оналаримиз, момоларимиз, мард ва жасур оталаримиз, бутун халқимиз қалбидаги чексиз қайғу ва ҳасрат мужассам.

Бу дарду аламларни ҳеч қандай рақам, ҳеч қандай сўз билан ифодалаб бўлмайди, десак, янгилашмаган бўламиз. Нега деганда, 500 мингдан зиёд қурбон — бу 500 мингдан ортиқ фожия дегани. Бу умр йўлдошидан айрилган минг-минглаб аёллар, ота-онасидан жудо бўлган миллионлаб етим болалар дегани. Бу — орадан шунча йиллар ўтса ҳамки, халқимиз юрагидаги битмаган, ҳеч қачон битмайдиган мудҳиш яра, туганмас нола ва армон демакдир.

Ўзбекистон халқи ана шундай оғир талафотлар қўриб, буюк Ғалабага беқиёс ҳисса қўшди. Бу ҳақиқатни 200 мингдан зиёд аскар ва офицерларимиз жанговар ордено ва медаллар билан мукофотлангани ҳам яққол исботлайди. Ватандошларимизнинг 301 нафари Совет Иттифоқи Қаҳрамони деган юксак унвонга, 70 нафардан ортиги учала даражадаги “Слава” орденига сазовор бўлганини алоҳида таъкидлаш лозим.

Инсоният тақдири ва келажаги ҳал бўлаётган ўша суронли йилларда Ўзбекистон фронтининг мустақкам таъминот базаси бўлиб хизмат қилди.

“Ҳамма нарса — фронт учун, ҳамма нарса — Ғалаба учун!” деган ғоя эл-юртимизнинг ҳаётий эътиқодида айланди. Халқимиз туну кун тинимсиз меҳнат қилиб, улкан миқдордаги озиқ-овқат, кийим-кечак, қурол-аслаҳа, дори-дармон захираларини жанг майдонларига узлуksиз етказиб берди. Бомба ва снарядлар тинимсиз портлаб турган ҳудудлардан 170 га яқин завод ва фабрикалар Ўзбекистонга эвакуация қилинди ва қисқа муддатда қайта ишга туширилди.

Урушдан жабр кўрган 1 миллион 500 мингдан ортиқ кексалар, аёллар ва болалар республикаимизга қўчириб келтирилди. Уларнинг 200 мингдан зиёди ота-онасидан айрилган етим болалар эди.

Эл-юртимиз мудҳиш уруш йилларида ўзининг юксак гуманистик фазилатларини намоён этди. Ўзбекистонга олиб келинган турли миллатга мансуб минг-минглаб инсонларга бошпана берди, меҳр-шафқат, одамлилик кўрсатиб, энг сўнгги нонини ҳам улар билан баҳам кўрди. **“Тошкент — нон шаҳри”, “Ўзбекистон — меҳр мамлакатини** эканини амалда яна бир бор исботлади.

▶ Давоми 2-бетда

ХОРИЖ МАТБУОТИ ЎЗБЕКИСТОН ҲАҚИДА

“ЎЗБЕКИСТОН МАРКАЗИЙ ВА ЖАНУБИЙ ОСИЁНИ БИРЛАШТИРАДИ”

Журналист Александр Веселовнинг шундай сарлавҳали таҳлилий мақоласи Латвиянинг етакчи ҳафталик журнали – “Открытый город”да чоп этилди.

Мақолада Президент Шавкат Мирзиёев томонидан тинчлик, барқарорлик ва хавфсизлик камарини шакллантириш бўйича олиб борилган таъсисий йўналиш ўз самарасини бераётгани таъкидланган.

Муаллиф бундай сиёсат самардорлигини 2021 йил февраль ойида Пешоварда (Покистон) темир йўл қурилиши бўйича имзоланган “Йўл харитаси”, шунингдек, Тошкентда Ўзбекистон, Афғонистон, Покистон юқори мартабали делегациялари иштирокида Мар-

казий ва Жанубий Осиё ўртасидаги транспорт алоқалари бўйича уч томонлама музокаралар якунига доир “Мозори-Шариф — Кобул — Пешовар” темир йўлини қуриш бўйича қўшма ҳаракатлар режаси имзолангани мисолида ҳам кўради. Бу йўл Ўзбекистон ва бошқа Марказий Осиё давлатларига Ҳинд океани портларига чиқиш имконини бериши, шунингдек, Жанубий Осиё темир йўлини боғлаши, минтақанинг Евроосиё билан транзит салоҳиятини сезиларли ошириши таъкидланади.

Ушбу лойиҳа Европа, Марказий Осиё, Покистон, Ҳиндистон, Жанубий-Шарқий Осиё давлатлари ўртасида савдо-сотиқни кенгайтириш, импорт ва экспорт ҳажминини оширишга ҳам ёрдам беради.

Бундан ташқари, Трансафғон темир йўли қурилиши минтақавий хавфсизлиқни таъминлашда ҳам муҳим аҳамият касб этади.

▶ Давоми 3-бетда

“ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН” УЧУН МАХСУС

ДИПЛОМАТИК КОРПУС ВАКИЛЛАРИ МОТАМСАРО ОНА МОНУМЕНТИГА ГҮЛ ҚҲЙДИ

Ўзбекистонда аккредитациядан ўтган дипломатик корпус вакиллари 9 май — Хотира ва қадрлаш куни пойтахтимиздаги Мотамсаро она ёдгорлиги пойига гүл қўйди. Дипломатик ваколатхоналар ва халқаро ташкилотлар раҳбарлари Ўзбекистон халқини қутлуг байрам билан табриклади.

Сатибалди ДАРХАН, Қозоғистоннинг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва мухтор элчиси:

— Ўзбекистон халқини бугунги сана муносабати билан чин дилдан муборакбод этаман. Бу ҳақиқатан ҳам катта ва умумий байрамдир. 76 йил ўтди, бу хийла катта муддат, шундай бўлса-да, биз буни ёдга оламиз. Сайёрамизнинг барча аҳолиси бу кунни

эсдан чиқармаслиги, Иккинчи жаҳон уруши оқибатлари бутун инсоният учун сабоқ бўлмоғи лозим.

Ўзбекистондан фронтга юборилган 2 миллионга яқин кишининг кўпчилиги қайтмаган, жанузгача уларнинг аксарияти бедарак кетганлар қаторида

саналади. Қозоғистондан ҳам тахминан 1 миллион 380 минг киши фронтга кетган бўлса, уларнинг 600 минги қурбон бўлган, 400 минги, жумладан, менинг бобом ҳам бедарак кетган ҳисобланади.

▶ Давоми 3-бетда

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВНИНГ ХОТИРА ВА ҚАДРЛАШ КУНИГА БАҒИШЛАНГАН ТАНТАНАЛИ МАРОСИМДАГИ НУТҚИ

Бошланиши 1-бетда

Халқимизнинг бундай улкан жасорати, олижаноблиги бутун дунёда ҳурмат-эҳтиромга сазовор бўлди. Ва бу билан биз ҳар қанча фахрлансак, ғурурлансак арзийди.

Мухтарам ватандошлар!

Сизларга маълумки, кейинги йилларда халқимизнинг буюк Ғалабага қўшган улкан ҳиссасини ҳар томонлама ўрганиш ва тарғиб этиш бўйича юртимизда катта ишлар амалга оширилмоқда. Бу борада илгари ёпиқ бўлган архив ҳужжатлари очилгани, собиқ Иттифок республикалари ва чет элдаги архив ташкилотлари, музей ва фондлар, олим ва мутахассислар, кенг жамоатчилик билан ҳамкорлик кучайгани муҳим аҳамиятга эга бўлмоқда.

Ҳозирги кунда мамлакатимизнинг Иккинчи жаҳон уруши давридаги тарихи янги маълумот ва далиллар, ноёб ҳужжатлар билан бойиб бормоқда. Мавзуга оид янги-янги илмий тадқиқотлар, бадиий асарлар, кинофильм ва альбомлар, кўплаб картина ва ҳайкаллар яратилмоқда.

Таълим масканлари ва маҳалла идораларида ушбу йўналишда ташкил этилган стенд ва кўргазмаларда жангчи ота-боболаримизнинг ўлмас сиймолари, улар ҳақидаги муҳим тарихий маълумотлар акс эттирилмоқда. Биз бу ишларни янада кенг кўламада, фаол давом эттиришимиз зарур.

Бугун уруш йилларида беш азамат ўғлидан жудо бўлган Зулфия Зокирова ва унинг oilасига ўрнатилган ёдгорлик пойига гулчамбар қўйиб, ҳурмат бажо келтирдик. Бу матонатли инсон тимсолида барча Ўзбекистон оналарига юксак ҳурмат-эҳтиромимизни изҳор этдик.

Ишончим комилки, ана шундай фидойи оналаримиз — севган ёри ва фарзандларига, oilаси ва юртига содиқ аёлларимизнинг жасорати ёш ўғил-қизларимиз учун Ватанга муҳаббат, вафдо ва садоқат, сабр-матонат тимсоли бўлиб хизмат қилади. Шунинг учун ушбу мажмуадаги ҳар бир ёдгорликнинг маъно-мазмуни ва фалсафасини, халқимиз, айниқса, ёш авлод қалби ва онига сингдиришга алоҳида эътибор қаратишимиз лозим. Ғалаба боғи фаолиятини ташкил этиш ҳақида ўтган йили қабул қилинган Президент қарорига мувофиқ, бу борада эътиборга лойиқ ишлар амалга оширилмоқда.

Албатта, уларнинг барчаси ҳақида сўзлаш учун кўп вақт керак. Мен фақат энг муҳим ишлар ҳақида қисқача тўхталиб ўтмоқчиман.

Аввало, Ғалаба боғи ёдгорлик мажмуасини ҳарбий тарихимиз, уруш ва меҳнат фронти қатнашчилари жасоратини ўрганиш бўйича илмий марказга айлантириш ҳаракати бошланди. Шу мақсадда ташкил этилган ишчи гуруҳ томонидан мажмуанинг электрон платформаси, онлайн дастурлар яратилди ва уларнинг фаолияти йўлга қўйилди. Мажмуанинг веб-сайти такомиллаштирилди. Иккинчи жаҳон урушида иштирок этган 2 миллионга яқин ватандошимизнинг тўлиқ рўйхатини шакллантириш ва шу асосда “Ватан фидойилари” хотира китобини тайёрлаш ишлари олиб борилмоқда.

Ўтган қисқа даврда, карантин шароитига қарамаздан, Ғалаба боғига 350 мингга яқин юртодшимиз ва чет эллик меҳмонлар ташиф буюрди. Уларнинг орасида ўқувчи ва талаба ёшлар, мухтарам нурунийлар, ҳарбий хизматчилар, Ҳамдўстлик давлатлари ва бошқа чет эл фуқаролари, юқори мартабали хорижий делегациялар аъзолари борлиги, айниқса, эътиборга сазовор.

Бу ерга ташиф буюрган одамларнинг Ўзбекистонда Иккинчи жаҳон уруши қатнашчилари хотирасига кўрсатилаётган улкан ҳурмат-эътибор ҳақида билдирган самимий фикрлари, юксак баҳолари, ўйлаيمانки, ҳеч кимни бефарқ қолдирмайди.

Ғалаба боғи қисқа муддатда табарруқ зиёратгоҳга, турли учрашувлар, маънавий-маърифий, ҳарбий-ватанпарварлик руҳидаги тадбирлар мунтазам ўтказиладиган кутлуг масканга айланиб қолгани барчамизни қувонтиради. Айниқса, 300 мингдан зиёд ёшлар иштирок этган “Шон-шараф” ҳарбий фестивали, ёш ижодкорларнинг уруш мавзусидаги кўргазмалари, қўриқ-танловлар кўпчиликлда катта таассурот қолдирди.

Бугунги кунда мажмуа таркибида фаолият кўрсатаётган “Шон-шараф” давлат музейида 12,5 мингга яқин экспонат тўпланган бўлиб, уларнинг сони тобора ортиб бормоқда.

Бу ҳақида гапирганда, ўтган йили нашр этилган “Ўзбекистон халқининг фашизм устидан қозонилган ғалабага қўшган ҳиссаси” китоб-альбомини тилга олиш ўринлидир. Бу йилги байрам арафасида унинг узвий давоми бўлган “Ўзбекистон Иккинчи жаҳон уруши даврида” ва “Ғалаба боғи фалсафаси” номли китоб-альбомлар чоп этилганини алоҳида қайд этиш лозим. Ушбу нашрларда халқимизнинг уруш йилларидаги қаҳрамонлиги ҳақида илгари бизга номаълум бўлган кўплаб янги маълумотлар келтирилган.

Шу борада биргина мисолга эътиборингизни қаратмоқчиман.

Маълумки, таниқли саҳна устаси Маъсума Қориева урушдан олдинги йилларда собиқ Ҳамза театрининг етакчи артистларидан бири бўлган. Унинг қайнотаси — жадидчилик ҳаракатининг таниқли намояндаси Абдувоҳид қори, қайинукаси — истеъдодли шоир Олтой Қориев, турмуш ўртоғи — Маданият вазирилик санъат бошқармасининг бошлиғи Босит Қориев 30-йилларда ноҳақ сиёсий қатағонга учрайди. Қайнотаси ва эри ўлим жазосига ҳукм қилинади.

Ўрта ёв бостириб келган оғир кунларда Маъсума Қориева ўз бошига тушган фожияни унутиб, икки фарзанди — Шавкат ва Ботир Қориевларни фашизмга қарши жангга юборади. Ўзи эса ҳозирги Ўзбек миллий театрида касабаяушмасига раҳбарлик қилиб, гоёт оғир даврда ҳодимларни моддий таъминлаш учун жонбозлик кўрсатади.

Уруш тугайди, лекин Маъсума аянинг фарзандларидан дарак бўлмайди. Муштароф она уларнинг изларини излаб Москвага боради. У ерда иккала ўғли ҳам жангларда ҳалок бўлганини аниқлайди.

Маълум бўлишича, урушда кўрсатган жасорати учун Шавкат Қориев “Қизил байроқ” ордени, Ботир Қориев эса “Қизил юлдуз” ордени билан тақдирланган экан. Минг афсуски, Маъсума Қориева у пайтда бундан беҳабар эди. Онаизор фарзандлари доғини кўтаролмасдан, 1946 йили Москвада вафот этади.

Мана шундай қайғули воқеалар билан танишганда, қаҳрамон аждодларимизнинг ўчмас хотираси олдидаги қарзимиз ва бурчимизни янада чуқур ҳис этамиз. Бугунги тинч, эркин ва ёруғ кунларнинг қадрига етиш кераклигини яна бир бор англаймиз.

Ўйлаيمانки, тарихчи олимларимиз, ижодкор зиёлиларимиз, киночи ва рассомларимиз Ғалаба боғидаги ҳар бир мажмуа ҳақида янги илмий тадқиқотлар, бадиий асарлар яратиб, халқимизга тақдим этса, нур устига нур бўларди.

Шу нуктаи назардан қараганда, Иккинчи жаҳон уруши тўғрисидаги бор ҳақиқатни аниқлаш ва халқимизга етказиш, аждодлар хотирасини абадийлаштириш бўйича ҳали кўп иш қилишимиз керак. Юртимиздаги ҳар бир қишлоқ, маҳалла ва таълим муассасаси, давлат ва нодавлат ташкилотлар, кенг жамоатчилигимиз уруш иштирокчиларига доир материалларни тўплаш ва тарғиб этишда янада фаол иштирок этадилар, деб ишонаман.

АЖДОДЛАРИМИЗНИНГ БЕҚИЁС ҚАҲРАМОНЛИГИ ИНСОНИАТ ТАРИХИГА АБАДИЙ ЎЧМАЙДИГАН, БУЮК САҲИФА БЎЛИБ ЁЗИЛГАН

Бошланиши 1-бетда

Бу гал Хотира ва қадрлаш кунини Ёшларни кўллаб-қувватлаш ва аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш йилида нишонланаётгани унинг аҳамиятини янада оширади.

Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг 2021 йил 20 апрелдаги “Хотира ва қадрлаш кунига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори ҳамда “Иккинчи жаҳон уруши қатнашчиларини рағбатлантириш тўғрисида”ги фармони юртимизда уруш фахрийларига кўрсатилаётган юксак эҳтиромнинг ёрқин далилидир.

Фармонга мувофиқ, барча шахару қишлоқларда, маҳаллаларда уруш қатнашчилари ва ногиронларига давлатимиз раҳбари номидан 12 миллион сўм пул мукофоти, эсдалик совғалар тантанали равишда топширилиб, Президент табриги ўқиб эътирилди.

Халқимиз, айниқса, ёшларимиз қалбидан ўтганларни ёд этиш, тирикларни қадрлашдек олижаноб фазилат тобора мустаҳкам қарор топтоқда. Зеро, бугунги дорилламон кунлар йўлида қурбон бўлганлар руҳини шод этиш, муътабар кескаларимиз дуосини олиш, тинч ва осойишта замоннинг қадрига етиш ва шукроналик туйғулари билан яшаш бизга енгилмас қувват бағишлаб, руҳимизни поклайди, янги-янги бунёдкорликларга чорлайди.

...9 май. Пойтахтимиздаги Ғалаба боғи ҳар доимидан-да гавжум. Бу ерга уруш ва меҳнат фахрийлари, ҳукумат аъзолари, депутатлар ва сенаторлар, ҳарбийлар, жамоатчилик вакиллари жам бўлган. Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев Ғалаба боғига ташиф буюрди.

Атроф байрамона безатилган. Қуrollи Кучлар тизимига кирувчи вазирилик ва идораларнинг раҳбарият таркиби саф тортган.

Давлатимиз раҳбари, Қуrollи Кучлар Олий Бош Қўмондони уларни байрам билан табриклайди.

Ҳарбий оркестр ижросида “Хотирлаш куйи” янгради. Президент “Матонат маҳияси” ёдгорлик мажмуасига гулчамбар қўйди.

Бу ёдгорлик Иккинчи жаҳон урушида беш ўғлидан айрилган матонатли она — Зулфия я Зокирова, унинг садоқатли келинлари ва етим қолган набибалари хотирасига бағишлаб барпо этилган. У халқимизнинг урушдаги йўқотишлари, ғалабага қўшган улкан ҳиссасининг тимсоли сифатида боғ марказидан ўрин олган. Бу ёдгорликка

гул қўйиш барча Ўзбекистон оналарига юксак ҳурмат-эҳтиром ифодасидир.

Қуrollи Кучлар тизимига кирувчи вазирилик ва идоралар вакиллари ҳам мажмуа пойига гуллар қўйди.

Ғалаба боғидаги амфитеатрда 9 май — Хотира ва қадрлаш кунига бағишланган тантанали байрам тадбири бўлиб ўтди.

Давлатимиз раҳбари Хотира ва қадрлаш кунини ҳамда Иккинчи жаҳон урушида қозонилган Ғалабанинг 76 йиллиги билан барча фахрийларни, бутун халқимизни табриклайди.

— Бугунги шонли санани биз доимо чексиз қувонч ва чексиз изтироб билан нишонлаймиз, — деди Шавкат Мирзиёев. — Биз — бугунги миннатдор авлодлар сизлар каби жасур оталаримиз билан умрбод фахрланамиз. Мана шу ҳаяжонли дақиқаларда сизларнинг жанг майдонларидаги буюк қаҳрамонлигиниз, урушдан кейин мамлакатни тиклаш ва ривожлантириш йўлида қилган фидокорона хизматларингиз учун барчамиз бош эгиб таъзим қиламиз. Орадан яна қанча йиллар, асрлар ўтмасин, сизларнинг фашизмга қарши кўрсатган матонатингизни халқимиз ҳамиша қалбидан, хотирасида сақлайди, бу жасорат ёшларимиз учун абадий ибрат намунаси бўлиб қолади.

Иккинчи жаҳон уруши инсоният тарихидаги энг машўм қирғиндир. Олти йил давом этган бу муҳорабада ўша пайтда дунёдаги 73 та давлатдан 62 таси, Ер юзи аҳолисининг 80 фоизи иштирок этган. Европа, Осиё ва Африка қитъаларидаги 40 давлатни бевохота қамраб олган қуrollи тўқнашувларга 110 миллион киши сафарбар этилган, 70 миллион киши ҳалок бўлган.

Бу урушда қатнашган, фронт ортида машаққатли меҳнат қилган ота-боболаримиз ва момоларимизнинг машаққатли меҳнатлари, фидойиликлари инсоният тарихига буюк саҳифа бўлиб қўшилган.

1941 йил арафасида республикамизда яшаган 6 миллион 800 мингдан зиёд аҳолининг қарийб 2 миллионни қўлида қуroll билан фронтда қатнашган. Уларнинг 500 мингдан зиёди жангларда ҳалок бўлган.

— Биз бу рақамларни ҳар йили қайта-қайта эсга оламиз. Булар шунчаки оддий рақамлар эмас. Уларнинг замирида муштароф оналаримиз, момоларимиз, мард ва жасур оталаримиз, бутун халқимиз қалбидаги чексиз қайғу ва ҳасрат муҳассас. Бу дарду аламларни ҳеч қандай рақам, ҳеч қандай сўз билан ифодалаб бўлмайди, — деди давлатимиз раҳбари.

Ўша йиллари урушдан жабр кўрган 1 миллион 500 мингдан ортиқ кексалар, аёллар ва болалар Ўзбекистонга қўчириб келтирилган. Уларнинг 200 мингдан зиёди ота-онасидан айрилган болалар эди.

— Эл-юртимиз мудҳиш уруш йилларида ўзининг юксак гуманистик фазилатларини намоян этди. Ўзбекистонга олиб келинган турли миллатта мансуб минг-миңлаб инсонларга бошлана берди, меҳр-шафқат, одамийлик қўрсатиб, энг сўнгги нонини ҳам улар билан баҳам кўрди. Халқимизнинг бундай улкан жасорати, олижаноблиги бутун дунёда ҳурмат-эътирофга сазовор бўлди. Ва бу билан ҳар қанча фахрлансак, ғурурлансак арзийди, — деди Шавкат Мирзиёев.

Уруш фожияларидан сабоқ чиқариб, тинчлик учун курашиш бугун ҳар қачонгидан ҳам долзарб бўлиб бораётгани таъкидланди. Ўзбекистон ўз стратегиясига мувофиқ, тинчлик ва барқарорлик, миллатлар ва динлараро тотувлиқни мустаҳкамлаш йўлидан боради.

Дарҳақиқат, Иккинчи жаҳон урушида айнаи кучга тўлган минглаб йигитларнинг қурбон бўлгани ё бедарак кетгани, ногиронлик азобини тортганини тасаввур қилишингиз ўзи ҳар қандай инсон қалбини ларзага солади, юракларни изтиробга тўلدирди.

Шу ўринда ҳақли савол туғилади: бедарак кетганлар ким эди? Улар кимнингдир ўғли, отаси, бобоси, суюлиқи ёки эмасиди? Юрт тинчлиги йўлида жон

фидо қилган бундай инсонларнинг номаълум тақдирини бизни доимо ўйга толдиради. Улар ҳақидаги маълумотларни излаб топиш, тарихий ҳақиқатни тикламоқ сизу бизнинг муқаддас бурчимиз, олимлар ва зиёлиларнинг шарафли иши бўлмоғи зарур.

— Урушга кетганимда 19 ёшли навқирон йигит эдим, 7 йил хизмат қилиб, 26 ёшда юртга қайтдим, — деб эслайди ўша машўм йилларни Ҳожимурад ота Бектошев. — Қонли жангларда олов кечиш бир томону киши изгиринидан жон сақлаш бир томон эди. Чунки совуқ жон-жонимиздан ўтиб кетарди. У кунларни эслаш ниҳоятда оғир. Не-не машаққатларга дош берган бу жоним фашистлар томонидан қийноққа солинган аёллар ва болалар чекаётган азобга асло чидай олмасди. Илоё, сизлар у кунларни кўрمانглар, уруш деган бало ҳеч қачон қайтмасин...

Хотира ва қадр тушунчалари моҳиятан ўзаро уйғундир. Зеро, бугунги эркин ва фаровон ҳаётни кўз қорачигидек асраш билан бирга, Ватан озодлиги йўлида қурбон бўлган фидойи инсонларни ёд этиш, сўнмас жасоратини хотирамизда мангу сақлаш, инсоннинг тирикчилигида қадрига етиш биз учун ҳам қарз, ҳам фарздор.

— 96 ёшни қарши олдим. Қўзимдан нур, белимдан мадор кетган бўлса ҳам ҳаётга, яшашга иштиёқим баланд, — дейди Бувайда тумани Янгиқўрғон шаҳарчаси-

да яшовчи Кенжабой ота Эгамқулов. — Урушда икки акам ҳам қатнашиб, шукрки, эсон-омон қайтиб келган. Узим Смоленск, Сталинград, Москва остоналарида кечган жангларда иштирок этдим. 1944 йилда яраланиб, юртга қайтдим. Президентимизнинг ташаббуси билан биз — уруш фахрийларига кўрсатилаётган эътибор ва ғамхўрликдан чексиз миннатдорман. Ҳар биримизга 12 миллион сўмдан пул ва бошқа қимматбаҳо совғалар берилди. Айниқса, соғлиғимиз шифокорларнинг доимий назоратида экани умримизга-умр кўшмоқда.

Давлатимиз томонидан уруш қатнашчилари ва фронт ортида меҳнат қилганларга, урушда ҳалок бўлганларнинг oilаларига пенсия ва нафақалардан ташқари ҳар йили турли қўринишда иқтимоий ёрдам қўрсатилмақда. Уларнинг санаторий ва курортларда даволаниши, протез-ортопедия жиҳозлари, ногиронлар аравачаси ва бошқа тегишли воситалар билан таъминланишига, жамоат транспортда bepул юриш ҳамда коммунал хизматлар бўйича компенсациялар олишига алоҳида эътибор берилаётир. Айниқса, Президентимиз ташаббуси билан Иккинчи жаҳон уруши қатнашчиларининг муқаддас Ҳаж зиёратига bepул юборилгани нурунийларни, халқимизни беҳад қувонтирди.

Халқимиз “Инсон — ғанимат” деб бежиз айтмайди. Дарҳақиқат, шундай. Биз учун ота-боболаримиз, фахрийларимизнинг ҳаёти ғанимат. Афсуски, уруш қатнашчиларининг сони йилдан-йилга

ва сабоқ чиқариб яшашни бутун дунё халқларидан талаб этмоқда. Ер юзида тинчлик учун курашиш, дунё давлатлари ўртасида ўзаро дўстлик ва ҳамкорлик алоқаларини кучайтириш бугун ҳар қачонгидан ҳам долзарб аҳамият касб этмоқда.

Биз янги Ўзбекистонни барпо этиш стратегиясини айнан мана шундай тамойиллар асосида амалга оширмоқдамиз ва бу йўлдан ҳеч қачон ортга қайтмаймиз.

Айниқса, бебаҳо бойлигимиз бўлган тинчлик ва барқарорлиқни, миллатлар ва динлараро аҳиллик ва тотувлиқни асраш, мустақиллигимизни янада мустаҳкамлаш ҳамиша бош вазифамиз бўлиб қолади.

Дунёда ва минтақамиздаги нотинч вазиятнинг ҳисобига олган ҳолда, биз доимо хушёр ва сезгир бўлиб яшашимиз, Қуrollи Кучларимиз салоҳиятини ошириб, ёшларимизни ватанпарварлик ва жасорат руҳида тарбиялашимиз зарур.

Ана шундай гоёт муҳим вазифаларни самарали адо этишда буюк аждодларимиз, мухтарам фахрийларимизнинг мардлиги ва шонли анъаналари, ҳеч шубҳасиз, биз учун доимо ибрат мактаби бўлиб хизмат қилади.

Халқимиз ва миллатимизнинг юксак қадрият ва фазилатлари айнан ана шундай асосда шаклланади ва ривожланади.

Қаҳрамон оталаридан ўрнак ва намуна олиб, улар билан доимо фахрланиб яшайдиган халқ ҳеч қачон кам бўлмайди ва ўзининг эзгу мақсадларига албатта етади.

Қадрли ва мухтарам ватандошларим!

Сиз, азизларни бугунги кутлуг байрам — Хотира ва қадрлаш кунини билан яна бир бор чин қалбимдан табриклайман.

Мана шу имкониятдан фойдаланиб, яқинлашиб келаётган яна бир улуг айём — муқаддас Рамазон ҳайити билан ҳам барчангизни самимий муборакбод этаман.

Хонадонларингизга тинчлик-хотиржамлик, файзу барака, бахту саодат тилайман!

Халқимиз ва бутун инсоният учун буюк Ғалаба келтирган барча жасур жангчиларимизга шон-шарафлар бўлсин!

Тинчлик ва озодлик йўлида ўз азиз жонларини фидо этган қаҳрамонлар хотираси ҳамиша барҳаёт бўлсин!

Барча эзгу орзу-ниятларимиз амалга ошсин!

Юртимиз тинч, халқимиз омон бўлсин! Доимо соғ-саломат бўлинг, азизларим, қадрдонларим!

камайиб бормоқда. Шундай экан, биз қарияларимизни асрашимиз, ҳаётдан рози бўлиб яшаш учун қўлдан келганча ҳаракат қилишимиз, уларга иззат-иқром кўрсатишимиз зарур.

Шу кўни Мотамсаро она ҳайкали пойи анвойи гуллар билан бурканди. Юрт озодлиги ва равнақи учун жон фидо қилган ватандошларимиз хотирасига ҳурмат бажо этиш учун келган зиёратчиларнинг қадами кечга қадар узилмади.

Тадбир телевидение орқали тўғридан-тўғри намойиш қилинди. Давлатимиз раҳбари Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятлардаги байрам иштирокчилари, нурунийлар билан видеоалоқа воситаси орқали мулоқот қилди.

Президентимиз Шавкат Мирзиёев тадбирга келган уруш ва меҳнат фахрийлари билан саломлашиб, ҳол-аҳвол сўради. Уларга сиҳат-саломатлик, узоқ умр тилади. Кексалар мамлакатимизга тинчлик-осойишталик, халқимизга фаровонлик тилаб дуолар қилди.

Байрамга бағишланган концерт дастури тадбир иштирокчилари қалбига янада кўтаринкилик олиб кирди.

Президент Шавкат Мирзиёев Шон-шараф музейидаги янги экспозиция билан ҳам танишди.

Музейда 12 минг 500 дан зиёд экспонат тўпланган бўлиб, уларнинг сони тобора ортиб бормоқда. Тарихий фойт ва воқеалар замонавий технологиялар, интерактив усуллар ёрдамида акс эттирилган. Давлатимиз раҳбарининг аввалги таширф чоғидаги кўрсатмалари асосида экспозициялар янада бойитилган. Қуrollи Кучлар тизимидаги вазирилик ва идоралар учун алоҳида бўлимлар ташкил этилган.

— Бу ер халқ музейи бўлиши керак. Урушда қатнашган ёки етим болаларни боқиб олган инсонларнинг авлодлари билан боғланиб, боболарининг жасоратини юзага чиқариш зарур. Ҳали ўрганилмаган жуда кўп манбалар бор. Юртимиздаги ҳар бир қишлоқ, маҳалла, мактаб, умуман, жамоатчилик уларни тўплаш ва тарғиб этишда фаоллик кўрсатиши керак. Бу уруш даҳшатини англаш, тарихдан сабоқ чиқариш учун муҳим. Музей бунда асос, тарих билан бугунги кун ўртасида кўприк бўлиши керак, — деди Шавкат Мирзиёев.

Иккинчи жаҳон уруши иштирокчилари ҳақидаги маълумотларнинг электрон базасини яратиш, китоблар чоп этиш бўйича топшириқлар берилди.

Абу Бакир ЎРОЗОВ, “Янги Ўзбекистон” муҳбири

ХОРИЖ МАТБУОТИ ЎЗБЕКИСТОН ҲАҚИДА

“ЎЗБЕКИСТОН МАРКАЗИЙ ВА ЖАНУБИЙ ОСИЁНИ БИРЛАШТИРАДИ”

Бошланиши 1-бетда

Президент Шавкат Мирзиёевнинг Марказий ва Жанубий Осиё минтақавий ҳамкорлигини ривожлантириш йўлидаги яна бир муҳим қадами — “Марказий ва Жанубий Осиё: минтақавий ўзаро боғлиқлик. Таҳдидлар ва имкониятлар” мавзусида юқори даражадаги халқаро конференция ўтказиш ташаббусидир.

Ёз ойда Тошкентда бўлиб ўтиши кутилаётган халқаро конференцияда Марказий ва Жанубий Осиё давлатлари ўртасидаги алоқаларни янада мустаҳкамлаш бўйича Ўзбекистон позицияси тақдим этилиши, истиқболли бозорларга чиқиш, экспортни кенгайтириш, инвестициялар, инновациялар ва технологияларни жалб қилиш, гуманитар, сайёҳлар алмашину-вини фойдалаштириш учун икки минтақа мамлакатларининг транспорт, транзит салоҳиятини ошириш масалалари муҳо-кама қилиниши режалаштирилган, дей-ди журналист.

ЎЗБЕКИСТОН ПРЕЗИДЕНТИ ТАШАББУСЛАРИ ЎЗ САМАРАСИНИ БЕРМОҚДА

Мақола муаллифи Шавкат Мирзиёев Президентлик лавозимига киришган

илк кунларданоқ ташқи сиёсатда тинч-ликпарварлик ғоясини илгари сургани, хусусан, Марказий Осиё давлатлари билан аҳил қўшнилик, тарихий бағри-кенглик, ўзаро манфаатли алоқаларни мустаҳкамлашга киришганини алоҳи-да қайд этади. Бу тамойиллар минтақа давлатлари ўртасида узоқ йиллар му-нозараларга сабаб бўлиб келган ма-салаларни ҳал қилиш, қўшни халқлар ўртасида дўстлик муносабатлари шакл-ланишида асос бўлди.

“Президент Шавкат Мирзиёевнинг биринчи муҳим халқаро ташаббуси 2017 йил сентябрь ойда БМТ Бош Ас-самблеясининг 72-сессиясида илгари сурилди. Марказий Осиё давлатлари раҳбарларининг маслаҳат учрашу-ларини қақариш тўғрисидаги мазкур ташаббус амалга ошди. Бу ташаббус халқаро эътирофга сазовор бўлди ва минтақа давлатларининг барча раҳ-барлари томонидан тўлиқ қўллаб-қув-ватланди”, деб ёзади А.Веселов.

Мақолада, шунингдек, Ўзбекистоннинг қўшни давлатларга нисбатан янги очиклик сиёсати туфайли минтақада қулай сиёсий муҳит яратилгани, дўстлик ва ўзаро ман-фаатли муносабатлар мустаҳкамланиб, тобора ривожланиб бораётгани ҳам тилга олинади.

Кейинги йилларда Тошкент турли хал-қаро ва минтақавий муаммоларни ҳал қилиш, дўстона ҳамкорлиқни ривожлан-

тириш, таҳликали вазиятларни юмшатиш, ўзаро фикр алмашиш майдонига айлан-ди, дейилади мақолада.

ИШБИЛАРМОНЛИК АЛОҚАЛАРИ МУСТАҲКАМЛАНМОҚДА

Муаллиф Ўзбекистоннинг қўшни давлатлар билан ишбилармонлик му-ҳитини яхшилашга доир саъй-ҳаракат-лари ҳақида ёзар экан, 2017-2019 йил-ларда Марказий Осиё мамлакатлари билан ўртача йиллик савдо ҳажми икки баробардан зиёд ўсиб, 5,2 миллиард АҚШ доллариға етганини ҳам назардан четда қолдирмайди.

“2020 йил охирида, глобал пандемия-га қарамай, Ўзбекистон билан Марказий Осиё мамлакатлари ўртасидаги умумий товар айирбошлаш ҳажми 5 миллиард долларни ташкил этди. Умуман, Марказий Осиё мамлакатлари ўртасида савдо-иқ-тисодий алоқалар яхшилиниши минтақа-нинг инвестиция жозибадорлигини оши-ришга ёрдам берди. Хусусан, 2017 йилдан 2020 йилгача Ўзбекистон ва минтақа дав-латлари ўртасида 300 дан ортиқ, қарийб 75 миллиард долларлик шартнома ва би-тимлар имзоланди”, дейилади мақолада.

Александр Веселовнинг ёзишича, Ўзбекистоннинг прагматик сиёсати туфайли минтақа давлатлари ўрта-сидаги бир қатор муаммолар барта-раф этилди. Булар сирасига сўвдан фойдаланиш, чегараларни аниқлаб олиш, ўзаро борди-келдини кўпайти-риш, чегара-ўтказув пунктларидаги тартибни енгилаштириш каби маса-лалар қиради.

Мақола сўнгига Ўзбекистоннинг Аф-ғонистонда тинчликни сақлаш йўлида-ги саъй-ҳаракатлари ҳам алоҳида зикр этилади.

МУНОСАБАТ

ЧЕТ ТИЛЛАРНИ ЎҚИТИШ ЯНГИ ИМКОНИЯТЛАР ЭШИГИНИ ОЧАДИ

Кўни кеча давлатимиз раҳбари раислигида чет тилларни ўқитиш тизимини такомиллаштириш чора-тадбирлари юзасидан ўтказилган видеоселектор йиғилишида тизимдаги муаммолар атрофлича таҳлил қилиниб, устувор вазифалар белгиланди.

**Илҳомжон ТЎХТАСИНОВ,
Самарқанд давлат чет
тиллар институти ректори,
педагогика фанлари
доктори, профессор**

рибали профессор-ўқитувчисида иборат лингво-аудит хизмати таш-кил этилди. Мактаб ўқитувчилари-нинг чет тилни билиш даражасини ошириш ва уларни янги методика-лар билан таништириш мақсадида каскад усули орқали туманлар ке-симмида тренерлар тайёрланди.

Чет тили ўқитувчилари учун 40 соатлик онлайн дарслар ташкил этилди. 68 та видеодарс электрон таълим платформасига жойлаш-тирилди. Шу аснода институтнинг бюджетдан ташқари маблағлари ҳисобидан барча мактабларнинг кутубхона ва моддий-техник ба-засини ривожлантиришга 100 миллион сўм йўналтирилди. Бу саъй-ҳаракатларимиз ва таълимга киритаётган сармоямиз инсон ка-питалини ривожлантиришга қари-тилган, албатта.

Президентимиз айтганидек, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари ва Шарқшунослик университетла-ри, Самарқанд давлат чет тиллар институти билан бир қаторда ҳар бир вилоятда биттадан универ-ситет чет тиллар бўйича таянч муассаса сифатида белгиланмоқ-да. Аниқроқ айтадиган бўлсак,

эндиликда ҳар бир вилоятда таш-кил этилаётган таянч таълим муас-сасаси орқали вилоятнинг барча туманларидаги, ҳаттоки чекка қиш-лоқлардаги чет тили ўқитувчилари-нинг ҳам малакаси ва методик са-лоҳиятини ошириш, билим, савия ҳамда кўникмаларини бойитиш, мактаб ўқувчиларига замонавий адабиётлар асосида чет тилларни ўқитиш учун янги-янги имкониятлар эшиги очилади. Бу орқали хорижий тилларни ўқитиш сифати ўсишига эришиш мумкин.

Президентимизнинг 2020 йил 6 ноябрдаги “Ўзбекистоннинг янги та-раққиёт даврида таълим-тарбия ва илм-фан соҳаларини ривожланти-риш чора-тадбирлари тўғрисида”ги фармониға мувофиқ, 2021 йил 1 мартдан бошлаб педагог кадрлар тайёрлайдиган олий таълим муас-сасалари ҳамда лицензияга эга ҳоддавлар таълим ташкилотлариға халқ таълими соҳасида фаолият кўрсатаётган раҳбар, мутахассис ва педагог ходимларнинг малака-сини ошириш ҳуқуқи берилган.

Юқоридагилардан келиб чиққан ҳолда, Самарқанд давлат чет тил-лар институтида хорижий тиллар бўйича барча таълим босқичлари учун узвийликда фаолият юритув-чи комплекс малака ошириш ва қайта тайёрлаш илмий-методик марказини ташкил этиш тақлифини билдирдик.

Ушбу марказда вилоят миқёси-да йилга халқ таълими тизими-дан 900 нафар, мактабгача таълим тизимидан 500 нафар, олий таъ-лим тизимидан 1 304 нафар, жами 2 704 нафар чет тили ўқитувчиси ва педагог ходим малака ошириши ре-жалаштирилган.

Илмий-методик марказда ҳам-кор халқаро ташкилотларнинг кат-та тажрибаси, замонавий методи-каларидан унумли фойдаланган ҳолда, қисқа мuddатли ўқув курсла-ри ташкил этилиб, халқаро тиллар бўйича сертификатларни бериш имкониятлари кенгайди.

Мазкур марказда мактабгача ва халқ таълими тизимидаги мавжуд муаммоларни бартараф этишга қаратилган илмий-тадқиқот ишла-ри олиб боришни йўлга қўйиш ҳам мумкин.

Бундан ташқари, ушбу илмий-ме-тодик марказда мактабгача, умумий ўрта, урта махсус, профессионал ва олий таълим тизимида фаолият кўрсатаётган педагог ходимларни, турли соҳалар мутахассисларини, бизнес вакиллари ва тадбиркорлар-ни чет тиллар бўйича 6 ойлик ин-тенсив қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш каби имко-ниятлар ҳам мавжуд. Талабгорлар ўз ихтиёриға кўра, аънавий ва ма-софавий таълим шаклида малака ошириши мумкин бўлади. Тизимга замонавий ахборот технологияла-ри жорий этилади ҳамда электрон таълим платформаси орқали тинг-ловчиларға онлайн таълим олиш имконияти яратилади.

Бизга Президентимизнинг Са-марқанд давлат чет тиллар инс-титути фаолиятини такомиллаш-тириш ҳамда комплекс малака ошириш ва қайта тайёрлаш илмий-методик марказини ташкил этиш тўғрисидаги қарори лойиҳасини бир ой мuddат ичида ишлаб чиқиш вазифаси юклатилди. Бу қарор тас-диқланиши мазкур йўналишдаги ишларимизни янги босқичға кўта-ришға пойдевор бўлади.

Видеоселектор давомида Президентимиз хорижий китоблар, илгор ўқув дастурлари ва методи-калардан эркин фойдаланиш ҳам-да фанларни чет тилда ўқитишни йўлга қўйиш тўғрисида ҳам гапириб ўтди. Бунинг тасдиғини Самар-қанд давлат чет тиллар институ-тида очилган янги мутахассислик “Компьютер лингвистикаси” йўна-лишида кўришимиз мумкин. Ушбу

“ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН” УЧУН МАХСУС

ДИПЛОМАТИК КОРПУС ВАКИЛЛАРИ МОТАМСАРО ОНА МОНУМЕНТИГА ГҮЛ ҚҮЙДИ

Бошланиши 1-бетда

**Ҳелена ФРЕЙЗЕР,
БМТнинг Ўзбекистондаги Резидент-координатори ва
БМТ Тараққиёт дастурининг доимий вакили:**

— Авваломбор, Ўзбекистон халқи ва бар-чамиз учун муҳим бўл-ган ушбу байрам билан самимий табриқлайман. Менимча, бу сана жаҳон ҳамжамияти томонидан тинчликни асраш учун қан-дай ҳамкорлик қилишимиз кераклигини, биргаликдаги саъй-ҳаракатларни янада ривожлантиришимиз ло-зимлигини аниқлатадиган кун. Бугун, Хотира ва кадр-лаш кунида Иккинчи жаҳон урушида эришилган ғалабаға ўз ҳаёти, ғай-рати ва фидокорона меҳнатини бахш этган матонатли кишилар, жумла-дан, Ўзбекистонлик мард ўғлонларнинг ёрқин хотирасини ёдға оляймиз. Ўзбекистон уруш йилларида қўллаб одамларни ўз бағриға олиб, бошпа-на бергани, босиб олинган ҳудудлардан 1,5 миллиондан ортиқ киши, жумладан, эвакуация қилинган болалар бу ерда қанчалик илқ кутиб олинганини ҳаммамиз яхши биламиз. Шу боис, Ўзбекистон хал-қиға тинчлик ва фаровонлик тилайман, ҳаёт бўлган фархрийларнинг эъзозланишини оқлайман. Шу ўринда, Ўзбекистоннинг Марказий Осиёда тинчлик ва барқарорлиқни сақлашдаги ролини алоҳида қайд этишни истардим.

Уйлайманки, бугунги байрам тинчликни асраш учун барча саъй-ҳаракатларимизни янада бирлаштиришға ундайди.

**Агостино ПИННА,
Италиянинг Ўзбекистондаги Фавқуллодда ва мухтор элчиси:**

— Бугун Ўзбекистон ҳалқи учун жуда ҳам му-ҳим сана — Хотира ва кадрлаш кўни. Мамлакат-нинг қўллаб аҳолиси Европани фашизмдан озод қилиш учун ўз ҳаётини тикканини яхши биламиз. Уларнинг қаҳрамонлиғига ҳурмат билдириб, бугун биз уруш фронтларида ҳалок бўлганлар хотирасини ва уша оғир пайтларни ёд этиб, гул-чамбар қўйиш маросимида қатнашдик.

Европа урушдан кейин қайта шакллан-ди, Италия ҳам фашизмдан озод бўлиб,

**Олег МАЛЬГИНОВ,
Россия Федерациясининг Ўзбекистондаги
Фавқуллодда ва мухтор элчиси:**

— Барча ўзбекистонлик-ларни ушбу кутлуг байрам билан табриқлайман, улар-ға энг эзгу тилақларимни йўлайман, бошлари узра доимо тинчлик ҳукмрон бў-лишини истайман.

Мен Ўзбекистонда Ик-кинчи жаҳон урушида кур-бон бўлганлар хотирасига чўқур ҳурмат баҳо келти-рилишини, Буюк Ғалабаға эришилган кун кенг ни-шонланишини яхши билар эдим. Лекин бугунги воқеалар мени катта ҳаяжон ва ҳайратға солди. Бу самимий бирдамлик ва яқдиллик туйғуларини намоён этди. Оддий инсонлар ҳам, мамлакат раҳбарияти ҳам машъум уруш ҳақидаги хоти-ра муқаддас бўлмоғи кераклиғи борасида ҳамдамдир. Бу чин маънода халқ байрамидир ва мазкур тантаналар бизнинг нақадар яқинлигимиз-ни яна бир бор кўрсатмоқда. Чунки Ғалаба ҳамма учун биттадир.

Биз Ўзбекистон халқининг уруш фронтлари ва фронт ортида қўш-ган улкан ҳиссасини, эвакуация қилинганларға кўрсатган ғамхўрлиғи-ни яхши биламиз.

Россияда бундай муносабатни юксак қадрлашади ва уни ҳеч қач-он унуттишмайди. Биз бу байрамнинг, урушда қатнашган барча-барча қаҳрамонлар ва фронт ортида меҳнат қилганлар ҳақидаги хотиранинг боқий бўлишиға ишонамиз.

**Маниш ПРАБХАТ,
Ҳиндистоннинг Ўзбекистондаги Фавқуллодда ва мухтор элчиси:**

— Аввало, бутун Ўзбекистон халқини инсоният тарихидаги бугунги муҳим сана билан табриқлай-ман ва фашизм устидан қозонилган Буюк Ғалабаға қўшган муносиб ҳиссаси учун миннатдорлиғимни билдираман.

Биз бугунги кунни Иккинчи жаҳон урушида қо-зонилган ғалаба билан боғлиқ катта байрам си-фатида нишонлаймиз. Шунини таъкидлаш кераки, дунёда тинчлик барча учун жуда муҳимдир. Уруш ҳар доим азоб ва ҳалокат келтирган. Шунинг учун барча халқлар тараққиёт ва фаровонлик йўлида бирлашиши керак, деб ҳисоблайман.

**Маниш ПРАБХАТ,
Ҳиндистоннинг Ўзбекистондаги Фавқуллодда ва мухтор элчиси:**

— Аввало, бутун Ўзбекистон халқини инсоният тарихидаги бугунги муҳим сана билан табриқлай-ман ва фашизм устидан қозонилган Буюк Ғалабаға қўшган муносиб ҳиссаси учун миннатдорлиғимни билдираман.

Биз бугунги кунни Иккинчи жаҳон урушида қо-зонилган ғалаба билан боғлиқ катта байрам си-фатида нишонлаймиз. Шунини таъкидлаш кераки, дунёда тинчлик барча учун жуда муҳимдир. Уруш ҳар доим азоб ва ҳалокат келтирган. Шунинг учун барча халқлар тараққиёт ва фаровонлик йўлида бирлашиши керак, деб ҳисоблайман.

Шу маънода, Ўзбекистон Марказий Осиё минта-қасида тинчлик ва барқарорлиқни мустаҳкамлашға қаратилган изчил сиёсат юритиб, жумладан, “Ҳин-дистон — Марказий Осиё” мулоқоти, ШХТ ва бошқа тузилмалар имкониятларидан кенг фойдаланмоқда.

Биз Ўзбекистон Президентини томонидан ушбу йўналишда амалға оширилаётган саъй-ҳаракат-ларни юқори баҳолаймиз. Ҳиндистон, ўз навбати-да, минтақада тинчлик ва барқарорлиқни таъмин-лашда Ўзбекистонни доимо қўллаб-қувватлайди.

“Дунё” АА

БУЮК ИБРАТ НАМУНАСИ

Ҳамдам ҚАРШИЕВ,
Ўзбекистон Республикаси
мудофаа вазирининг
тарбиявий ва мафкуравий
ишлар бўйича ўринбосари,
полковник

Мард ва олижаноб халқимиз кўп минг йиллик тарихи мобайнида турли даврларни бошидан ўтказди. Инсониятни ёруғликка олиб чиқувчи тараққиёт пиллапоъларига қадам қўйди, адолатсизлик ва ёвузликка қарши курашларда оламшумул зафарлар қозонди. Ана шу ғалабалар ва эришилган ютуқлар халқ даҳосига қўйилган улуг бир хайкал бўлди. Ёзма ёдгорликларда, тарихий обидаларда ва бошқа кўплаб ашёларда бўй кўрсатиб турган бой тарихимиз буюк бир ибрат ўлароқ, бугунги авлодни янги марралар сари чорлайди. Улар қалбида фахр ва ғурур туйғусини уйғотиш билан бирга, юксак маъсулият пайдо қилади.

Инсоният тарихига қора доғ бўлиб тушган Иккинчи жаҳон уруши, афсуски, Ўзбекистонни ҳам четлаб ўтмади. Гарчи, қирғинбарот жанглار Ўзбекистон ҳудудида кечмаган бўлса-да, халқимиз қалбига мислсиз жароҳатлар солди. Шунинг учун ҳам мамлакатимизда Иккинчи жаҳон урушида қозонилган ғалаба “Хотира ва қадрлаш кuni” сифатида кенг нишонланади.

Президентимизнинг 2021 йил 20 апрелдаги “Хотира ва қадрлаш кuniга тайёргарлик қилиш ва уни ўтказиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарорига мувофиқ, юртимизда фашизм устидан қозонилган ғалабанинг 76 йиллиги кенг нишонланмоқда. Умумхалқ байрами муносабати билан ўтказилаётган тадбирларда Мудофаа вазирлиги ҳарбий хизматчилари ҳам фаол иштирок этмоқда. “Эътибор ва ғамхўрлик — инсоний бурч” шиори остида буғун ҳам сафларимизда туриб, Ватанимизнинг обрў-эътиборини юксалтиришга, ёшларни маънавий-ахлоқий жиҳатдан тарбиялашга ҳисса қўшаётган уруш ва фронт орти фахрийларига моддий ва маънавий ёрдам, чуқур ҳурмат-эҳтиром кўрсатмоқда.

Президентимизнинг “Иккинчи жаҳон уруши қатнашчиларини рағбатлантириш тўғрисида”ги фармони уруш фахрийларига кўрсатилмаётган эҳтиромнинг яна бир ёрқин ифодаси бўлди. Фармонга мувофиқ, барча шахару қишлоқларда, маҳаллаларда уруш қатнашчилари ва ногиронларига давлатимиз раҳбари номидан 12 миллион сўм пул мукофоти, эсдалик совғалар тантанали равишда топширилди. Президент табриги ўқиб эшиттирилди.

Пойтахтимизда, Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятларда Қўроқли Қучлар Марказий ашула ва ракс ансамбли, “Турон” давлат ҳарбий театри санъаткорлари, ҳарбий оркестрлар иштирокида муслик фестивал, уруш

даври ҳарбий автомобилларининг марши ўтказилди. Мазкур маданий тадбирларда урушда ҳалок бўлган минглаб юртдошларимиз хотираси, уларнинг қаҳрамонликлари, оловли жангҳоладан омон қайтган, оғир кунларни сабр-бардош билан енгган, машаққатли дамларда ҳам ўзлигини йўқотмаган юртдошларимиз мадҳ этилди.

“Ғалаба боғи” ёдгорлик мажмуасида бедарак кетган уруш қатнашчилари, уларнинг жасорат ва қаҳрамонликлари ҳақида янги маълумотлари аниқлаш, илмий тадқиқотлари ҳамкорликда ўрганиш мақсадида “Марказий Осиё халқлари тарихи ва хотирасида Иккинчи жаҳон уруши: воқеалар, иштирокчилар ҳамда рамзлар” мавзусида онлайн шаклда халқаро илмий-амалий конференция бўлиб ўтди. Қозоғистон, Туркманистон, Қирғизистон, АҚШ, Беларусь, Польша, Россия, Хитой каби давлатлар вакиллари иштирок этган конференцияда илмий тадқиқотлар натижасида ҳозиргача номаълум бўлган кўплаб қаҳрамонларнинг тақдирига ойдинлик киритилгани эътироф этилди.

Хотира — аждодларга юксак ҳурмат ва эҳтиром ифодасидир. Инсон хотири билан тирик, қадр билан улуг. “Хотира бор экан — миллат барҳаёт” шиори остида Мудофаа вазирлиги томонидан фашизм устидан қозонилган ғалабага муносиб ҳисса қўшган, жанг майдонларида ҳалок бўлган ватандошларимиз хотирасини абадийлаштириш, бедарак кетганларни излаб топиш бўйича кенг кўламли ишлар амалга оширилмоқда.

2020 йил октябрь ойида Санкт-Петербурзнинг “Линия фронта” қидирув отряди томонидан Ленинград вилояти Кировск тумани Молодцово қишлоғи яқинидаги қидирув ишлари натижасида бедарак кетган қаттакўргонлик Боборайов Абдуллаев номи тикланди. 1922 йилда туғилган Боборайов урушга 1941 йили сафарбар этилган.

Ўзбек ўғлонининг хоки Ватанга келтирилди. Марказий ҳарбий округ қўмондонлиги ва Каттакўргон туман ҳокимлиги, фахрийлар, ёшлар ва марҳумнинг яқинлари иштирокида Боборайов Абдуллаев ўзи туғилган усаган қишлоқ қабристонига ҳурмат-эҳтиром билан қайта дафн этилди. Жасур жангчининг буюмлари яқинларининг розилиги билан “Шон-шараф” давлат музейига топширилди.

Утган бир йил мобайнида “Ғалаба боғи” ёдгорлик мажмуаси, Шон-шараф давлат музейи илмий ходимлари ҳамда олимлардан иборат ишчи гуруҳ томонидан Ўзбекистон Миллий архиви ва бошқа архивлардаги 2 мингга яқин йўлға жилд ўрганиб чиқилди. Мамлакатимизда Иккинчи жаҳон урушига тегишли маълумотлар жами 40 мингдан зиёд йўлға жилдан иборат экани аниқланди.

Бугунги кунда музей фондида 12,5 мингга яқин экспонат бор.

Иккинчи жаҳон урушида чин маънода бутун инсоният оёққа қалқди, қурол ушлашга мадори бор ёшу қари ҳурлик учун жанг майдонига чиқди. Ўзбек ўғлонлари ҳам ушбу беаёв урушининг олди қилинганда ҳаракат қилиб, сўнмас қаҳрамонлиқлар кўрсатди.

Аниқ фактларга таянганда бўлсак, Ўзбекистон аҳолиси 1941 йил 6 миллион 800 мингдан зиёд киши бўлган. 1 миллион 951 мингга яқин юртдошимиз урушга сафарбар этилган. Демак, ҳар уч нафар ўзбекистонликдан биттаси қўлга қурол олиб, фашизмга қарши жанг қилган.

200 мингдан ортиқ уруш қатнашчилари жанг майдонларида кўрсатган жасорати ва мардлиги учун орден ва медалларга сазовор бўлган. Улардан 301 нафари Совет Иттифоқи Қаҳрамони, 70 дан ортиги “Снава” орденининг тўлиқ кавалерлари эди.

Бундан ташқари, “Москва мудофааси учун” медали билан — 1 753, “Сталинград мудофааси учун” медали билан — 2 738, “Кавказ мудофааси

учун” медали билан — 2 924, “Ленинград мудофааси учун” медали билан — 1 382, “Севастополь мудофааси учун” медали билан — 124, “Одесса мудофааси учун” медали билан — 84, “Будапешт озод қилганлиги учун” медали билан — 2 430, “Венани озод қилганлиги учун” медали билан — 2 000 юртдошимиз тақдирланган.

Шунингдек, “Бельградни озод қилганлиги учун” медали билан 664, “Берлин олингани учун” медали билан 1 706, “Германия устидан қозонилган ғалаба учун” медали билан 109 минг 208 ўзбекистонлик мукофотланди. Бир неча минг юртдошимиз эса Италия, Англия, Франция, Югославия, Польша, Чехославкия, Венгрия каби мамлакатларнинг орден-медаллари билан тақдирланган.

Урушда қатнашган юртдошларимизнинг 49 нафари генерал унвонига сазовор бўлган. Уларнинг 23 нафари “Совет Иттифоқи Қаҳрамони” нишони билан тақдирланган.

Ўзбекистон урушдан катта йўқотилиш билан чиқди. Фроннга сафарбар қилинганларнинг 500 мингдан ортиғи ҳалок бўлди, 158 мингдан ортиқ киши бедарак кетди. Урушдан қайтганларнинг 800 мингга яқини бир умр жароҳат билан яшаб ўтди.

Оловли уруш йилларида бутун Ўзбекистон халқи “Ҳамма нарсаси — фронт учун”, “Ҳамма нарсаси — Ғалаба учун!” деган ҳаётий эътиқод билан яшади. Мамлакатимиз фронт ортидаги мустаҳкам таъминот базасига айланди. Ўзбекистон халқи жанг майдонларига катта миқдорда қурол-яроғ, озиқ-овқат, кийим-кечак, дори-дармон ва бошқа зарур маҳсулотларни етказиб берди. Кўпмиллатли аҳолиимизнинг фидокорона меҳнати билан республикамиздаги 300 га яқин корхонада ҳарбий маҳсулотлар ишлаб чиқарилиди. Шу даврда фронт ҳудудларидан юртимизга 167 та завод кўчириб келтирилди ва ғоят қисқа муддатда ишга туширилди. 485 мингдан ортиқ ярадор ва жароҳат олган уруш қатнашчилари юртимизда ташкил этилган ҳарбий госпиталларда даволаниб, шифо топди.

Шу йилларда Ўзбекистонга 90 дан ортиқ таълим муассасаси — академиялар, институтлар, илмий-тадқиқот марказлари, билим юртлари кўчирилди. Жанг майдонларида жон олиб, жон бераётган жангчилар учун миллион-миллион донга кийим-кечаклар, минглаб тонна озиқ-овқат маҳсулотлари, самолётлар, авиабомбалар, танклар, миномётлар, снарядлар, ўқдор, қурол-аслаҳа ва бошқа зарур маҳсулотлар, ашёлар, ускуналар етказиб берилди.

Янги аниқланган маълумотларга қўра, уруш ўчоғига айланган ўлкалардан Ўзбекистонга 1 миллион 500 минг киши, жумладан, 200 мингдан зиёд бола эвакуация қилинди. Халқимиз ыб одамларнинг барчасига чинакам меҳр ва эътибор кўрсатди, сўнгги бурда нонини ҳам улар билан баҳам қўриб, юксак инсонпарварлик фазилатларини намойён этди.

Нуроний зотларга, суронли даврлари бошдан кечирган уруш ва меҳнат фронти фахрийларига назар ташлар эканмиз, юртимизда ҳукм сураётган тинчлик-осойишталик, меҳроқибат, баргикентлик ва миллатлараро тотувликни кўз қорачиқидек асраш, дўстлик ва ҳамжihatлиқ муносабатларини мустаҳкамлаш янада муҳим эканини англаймиз.

Уша олис ва суронли жанг майдонларида ҳам халқимизнинг буюклигини, жасорат ва мардлик қон-қонига сингиб кетганлигини исботлай олган, ўзбекининг ҳеч кимдан кам эмаслигини кўрсатган боболаримиз бугунги тинч-осойишта ва эркин ҳаётга осойишта эришилмаганини, оғир машаққатлар эвазига қўлга киритилганини таъкидлайди, бизни мудом оғоҳ ва ҳушёр бўлишга даъват этиб, осойишта ҳаёт қадрига етиб яшашга қаҳиради.

Бинобарин, ўз мардлиги ва матона-ти билан инсоният тинчлигига бекиб ҳисса қўшган юртдошларимизнинг жасоратли ҳаёт йўли буюк ибратдир.

БАҒРИКЕНГ ВА САХОВАТЛИ ХАЛҚИМИЗНИНГ ФРОНТ ОРТИДАГИ МАТОНАТИ

Наим ОБЛУМУРОДОВ,
Тошкент молия институтининг
кафедра мудири, тарих
фанлари доктори, профессор

Тарихнинг Иккинчи жаҳон уруши билан боғлиқ саҳифаларига назар ташласак, у инсоният тарихидаги энг қирғинбарот уруш бўлганига гувоҳ бўламиз. Уруш олти йил (2194 кун) давом этиб, унда 62 та давлат иштирок этган. Ҳарбий ҳаракатлар дунёнинг 40 дан ортиқ мамлакатига дахл қилди. Бу ҳаракатларга жами 110 миллион одам сафарбар этилиб, уруш йилларида уларнинг 70 миллион нафари ҳалок бўлди.

Мазкур аянчли уруш даврида юртдошларимизнинг фронт ва фронт ортида кўрсатган қаҳрамонлиги ва жасорати тарих саҳифаларида мангу муҳрланган. Иккинчи жаҳон урушининг бошлангичи миллионлаб халқлар бошига оғир қуфлатларни солди, мамлакат иқтисодиётини издан чиқарди. У тўғрисида юз минглаб инсонлар ўз ватанидан, оиласидан, фарзандларидан ажралди. Дунё уруш исқанжасида қолди, мамлакатлар ва халқлар ўртасида сиёсий, ҳарбий ихтилофлар бошланди.

Шундан сўнра уруш бўлаётган ва душман яқинлашиб келган ҳудудлардан муҳим саноат корхоналарининг мулкларини, маданий бойлиқлар ва ўқув юртларини Шарққа, жумладан, Ўзбекистонга кўчириш ҳаракатлари бошланди.

Оғир шароитда ўзбекистонликлар урушининг мушкул синовларига дош бериб, ғалабага ўз ҳиссаларини қўшди. Фроннга ёрдам қўратиш ҳаракати бутун Ўзбекистонни қамраб олади. Уруш давомида ўтказилиб турган йиғилишларда ушбу масала доимий равишда муҳокама этилиб, тўлиқ назорат остига олинди. Барча ташкилотлар, ишлаб чиқариш корхоналари, бирлашмаларда уруш кетаётган ҳудудларга ва мамлакатнинг олд қилинган ҳарбий туманларига ҳар томонлама қўмак бериш, фашист босқинчиларига қарши курашда ватандошларига елкадош бўлиш борасида оммавий митинглар ва тадбирлар бошлаб юборилган эди.

Ўзбекистонликлар озод қилинган ҳудудларда халқ ҳўжалигини тиклаш ва ривожлантириш, фроннга зарур халқ ҳўжалиги моллари, уй-рузгор буюмлари, ҳарбий анжомлар, озиқ-овқат, мева-сабзавот, ҳарбий қурол-яроғ етказиб беришда ҳақиқий намуна кўрсатди. Жумладан, 1942 йилда Ўзбекистон саноат корхоналарининг кўплаб жамоалари озод қилинган ҳудудларда инсонпарварлик ёрдамлари қўратиб, озиқ-овқат маҳсулотлари, кийим-кечак ва уй-рузгор буюмлари билан таъминлаш учун дам олиш кунлари ҳам ишлашга қарор қилди. Корхоналар ишчилари, айниқса, 1941-1942 йиллар тинимсиз оғир, машаққатли меҳнат азобларини бошдан кечирди.

Немис-фашистлардан озод қилинган минтақалар аҳолисига кўп миқдордаги уй-рузгор анжомлари, турли трикотаж буюмларини тайёрлаб, тўплаб жўнатиш осон кечмаган, албатта. Бир қатор енгил саноат корхоналари ишчилари 1942 йил

июль ойида турли кийим-кечак, тери, чарм-пойабзал маҳсулотлари ишлаб чиқариш учун 2-3 сменада ишлашга мажбур бўлган. Маҳаллий саноат корхоналари ишчиларининг ушбу инсонпарварлик ва ватанпарварлик ташаббуси республикамизнинг бошқа корхоналарида ҳам бошлаб юборилди.

Масалан, 1942 йилда Денов пахта заводи жамоаси вайрон қилинган ҳудудларни қайта тиклашга ва фронт учун икки кунлик иш ҳақларини ўтказиб берган бўлса, Қўқон вагон депоси ишчилари 50 вагон мева-сабзавот, иссиқ кийим-бош, шахсий гигиена воситалари юборди. Шаҳардаги тери маҳсулотлари корхоналари 600 жуфт оёқ кийим, 2 тонна ҳўжалик совуни, 10 минг донга ювиниш воситалари билан улуш қўшган.

Шунингдек, Тошкентдаги “Қизил тон” фабрикаси ишчилари Қўқон ва Орёл вилоятларига 250 минг сўм пул йиғиб юборди. 1944 йилда Тошкент механика заводи ишчилари ёнча ишлов берувчи станоклар ишлаб чиқаришни йўлга қўйиб, уларни Подмосковье вилоятидаги хом ашё қазиб олувчи шахталарга юборди. Республика ёшлари ўқидан ташқари пайтларда яна қўшимча ишлар ташқил қилиб, 1 вагон турли инвентарлар ҳамда керакли жўхозларни Сталинград шаҳридаги мактабларга жўнатиб, ҳақиқий ватанпарварлик намуналарини кўрсатди.

Немис-фашистлар вақтинча эгаллаб олган ҳудудларда халқ ҳўжалиги, завод ва корхоналарни тиклашда ёрдам қўратиш учун “Ташсельмаш” заводи ишчилари Ростовдаги “Сельмаш” заводига сафарбар этилди. Республика энергетикаси эса Украина ва Беларуссиядаги электр станцияларини қайта тиклаш ва ишга тушириш ишларига жалб этилди. Айниқса, Ангрен шаҳри шахтёрлари Донецкдаги “Текстильмаш” заводида, Тошкент паровоз-вагон таъмирлаш корхонаси ишчилари Харьков ва Днепроретровск шаҳарларида мутахассис кадрлар, электромонтёрлар, сантехниклар, муҳандис-техник ходимлари билан катта ишларни амалга оширди.

Урушнинг энг оғир ва мусибатли онларида ўзбекистонлик темирйўлчилар Сталинград шаҳрига биринчилардан бўлиб ёрдам қўлини қўзди. Тошкент темир йўли корхонаси Волга бўйидаги шахарни фашист босқинчиларидан озод қилишда ва шахарни тиклашда қўмак бериш учун 33 вагон турли хил тиббиёт буюмлари, ҳарбий госпиталлар учун қойқалар, телефон алоқа симлари, махсус кийим-бош, ҳўжалик буюмларини етказиб берди.

Республиканинг ёшлар ва ўсмирлардан иборат қурувчи бригадалари 93 та паровозни қайта таъмирлаб берди. Хусусан, Харьковга 40 та, Донбассга 30 та шундай паровозлар ва турли техник қурилмалар қайта таъмирлаб жўнатилиди. Бундай қаҳрамонона меҳнат учун Иттифок алоқа ва йўл тармоқлари Халқ комиссарлиги Тошкент темир йўли корхонаси маъмурияти ёшларига алоҳида миннатдорлик билдириб, бу тўғрисида Иттифокнинг барча газети ва журналларида мақолалар эълон қилди.

Агар тарихий рақамларга эътибор қаратилса, 1942 йилда Ўзбекистонликлар Украинанинг босиб олинган ҳудудларига 10 минг бош қорамол, РСФСР га 22 минг трактор, 3 минг комбайн, 7 минг донга турли машина ва техника моторлари етказиб берди. Уруш йилларида республикага вақтинча қўчирилган саноат корхоналарида фронт ва озод қилинган ҳудудлар мудофаа қўбилатини кўтариш учун 2 100 та самолёт, 17 342 та авиатор, 2 318 донга авиабомба, 12 100 та миномёт, 22 миллион донга мина, 560 минг донга снаряд, 1 миллион донга граната, 2 200 та қўчма ошқоналар тайёрлангани ва етказиб берилганининг ўзиёқ фронт ортида кўрсатилган мислсиз жасоратдир.

Уруш йилларида республикамизда 280 та янги корхона ишга туширилди, уларнинг аксарияти бир ойда, узоғи билан 45 кунда маҳсулот ишлаб чиқара бошлаган эди. Натижада 1945 йилга келиб, республикада саноат ишлаб чиқариши уруш арафасидагига нисбатан деярли икки баробар ортди, нефть

қазиб олиш 4, металл ишлаб чиқариш 4,8, машинасозлик маҳсулотлари 13,4, кўмир қазиб чиқариш 30, энергия ишлаб чиқариш 2,42 баравар кўпайган.

Республика қишлоқ ҳўжалиги ходимлари ҳам уруш йилларида ҳақиқий жасорат намуналарини кўрсатди. Бу борада 1942 йил бўлиб ўтган Иттифок Мудофаа қўмитаси пленуми Ўзбекистондан РСФСР, Украина, Беларуссия республикаларига озиқ-овқат хомашеси маҳсулотларининг катта қисмини юбориш бўйича чора-тадбирлар белгилайди. Ана шундай оғир шароитда республикамиз меҳнаткашлари Қўқон ва Воронеж вилоятларига 12 вагон қуруқ мева, 2 вагон дон, 3 вагон қўрпа-тўшак, 5 вагон саноат маҳсулотлари, 31 вагон турли маҳсулотлар, 118 минг донга кийим-кечак, 3 352 жуфт оёқ кийим, 3 703 донга мўйна, 4 минг донга иссиқ кийим, 7 313 та қўрпа-тўшак, 136 донга қаравот етказиб бера олди.

Дахшатли уруш чоғларида нафақат ишлаб чиқариш, шу билан бир қаторда, таълим, фан соҳаси фаолияти ҳам бутунлай тўхтаб қолмаслиги учун курашилди. 1942 йилда душман яқинлашиб келаётган ҳудудлардан 31 та таълим муассасаси Ўзбекистонга кўчирилди. Жумладан, Невский саноат институти, Одесса фармацевтика институти, Одесса фрезлаш саноати ва лифт иқтисодиёти муҳандислари институти илмий ходимлари республикада фаолият олиб борди. Хусусан, Украинадан кўчирилган Харьков кимё-технология институти вақтинча Чирчик шаҳрига жойлаштирилиб, ушбу илмий муассасада қатор маҳаллий ва европалик олимлар, мутахассислар иш олиб борган.

Иккинчи жаҳон уруши йилларида республикамизда ўттиздан ортиқ концерт бригадалари ташқил этилиб, улар ҳаракатдаги армия қисмларида, шунингдек, Туркистон ҳарбий округи қисмлари ва госпиталларда қўй ва қўшиқлар билан жангчиларни руҳлантириб, уларни фашизм устидан ғалабага ундади. Айниқса, Тамарахоним, Ҳалима Носирова, Мукаррама Турғунбоева, Сора Эшонтураева, Аббор Ҳидоятлов, Шукру Бурхоннов каби санъаткорлар иштирокидаги концерт ва томошалар жангчилар, томошабинлар қалбига зўр кўтаринкилик бахшида этган. А. Абдуллаев, Ч. Аҳмаров, У. Тансқибоев каби раҳсомлар уруш лавҳалари, халқимизнинг фидокорона меҳнати акс этган асарларни яратишдан қарчмади.

Мустақиллик йилларида урушда ҳалок бўлганлар хотирасини тиклаш ва қадрлаш мақсадида “Хотира” китоблари ташқил этилди, пойтахтимиз марказида Хотира майдони, вилоят ва туманлар марказларида ёдгорлик мажмуалари барпо этилди.

2020 йил 9 май — Хотира ва қадрлаш кuni муносабати билан ўтказилган тантанали тадбирда Президентимиз ташаббуси билан пойтахт Тошкент шаҳрининг Олмазор туманида Иккинчи жаҳон урушида қозонилган буюк ғалабанинг 75 йиллигига бағишлаб “Ғалаба боғи” мажмуаси, “Шон-шараф” музейи, “Матонат мадҳияси”, “Мангу жасорат” монументлари очилди.

Шу пайтгача халқимизнинг кўрсатган жасоратини бор қўлама билан олиб берадиган ахлит мажмуа ҳали республикамизда йўқ эди. Давлатимиз илмий-иходий жамоатчилигининг тақлифлари, хорижий мамлакатлар тажрибаси асосида тез орада алоҳида бадий-мёморий концепция ишлаб чиқилди. Ушбу концепция асосида ғалаба шарафига улғувор ва бетакорр мажмуа бунёд этилди.

Хулоса қилиб айтганда, Иккинчи жаҳон урушида ватандошларимиз кўрсатган мардлик ва жасорат, фронт ортида кўрсатилган матонатли меҳнат ғалаба қозонишда катта аҳамият касб этди. Ўзбекистон ўзининг инсонпарвар ўлка, тинчликсевар халқ эканлигини бутун дунёга яна бир бор намойён этди. Ишончимизки, бундай жасорат ва мислсиз қаҳрамонлиқни чуқур англаган ёшлар тинчлик, фаровонлик учун меҳнат қилиб, миллат ва халқ манфаатини доим ҳимоя қила олади.

ЖАСОРАТ МАЙДОНИДА ТОБЛАНГАНЛАР

ЭЪЗОЗУ ЭХТИРОМДАН УМРИМГА УМР ҚЎШИЛМОҚДА

Инсоният ўзининг узоқ даврлик тарихи мобайнида ўн тўрт мингдан ортиқроқ урушни бошдан кечирди. Бу қирғинбаротлар қанчадан-қанча давлатларни ҳалокат гирдобига тортди, миллионлаб одамлар қурбон бўлди. Айниқса, дунёни ларзага солган Иккинчи жаҳон уруши бемисл даҳшати билан қонли из қолдирди.

Бу йил инсоният фашизм усти-дан қозонилган ғалабанинг 76 йил-лигини нишонламоқда. Уруш туга-ганига ярим асрдан кўп вақт ўтган бўлса-да, унинг кишилар қалбига солган жароҳати, жабру ситамлари ҳали-хануз унутилгани йўқ. Бу кун-ларга бевосита гувоҳ бўлган инсон-лар ўша даҳшатларни ҳамон алам ва изтироб билан эслайди. Аччиқ хотираларни эшитиб, кўз олди-мизда ота-боболаримиз бошидан кечирган азоб-уқубатлар гавдала-наверади.

Бугунги фаровон ҳаётимиз учун немис-фашистлари билан оли-шиб, жасорат кўрсатганлар сафи-да отам Ориф Собиров бўлганини биз, фарзандлар ҳам фахр, ҳам алам билан эслаймиз.

ОКА ДАРЭСИ БЎЙИДАГИ ЖОНБОЗЛИК

“Ўнг қўлим Ока ва Зуша дарё-лари оралиғида қолган”, деб эс-лар эди отам. 1936-1941 йиллар-да Самарқандда ўша пайтдаги Ўзбек давлат университетининг тарих факультетини битирган бу-хоролик Ориф Собиров 1941 йил август ойида армияга қақирилди. 1942 йил январь ойида Олмаота шахридаги пилда аскарлар билан юртида тайёргарликдан ўтгач, Қў-қон ва Фарғона ўқиш взводига ко-мандир бўлиб хизмат қилди. 1943 йил январь ойидан шимоли-ғарбий фронтнинг 380-дивизияси сафида немис босқинчиларига қарши жанг-ларда иштирок этди, ўқилар взво-ди командири сифатида жонбозлик кўрсатди.

1943 йилда отам Орёл вилояти-нинг Наумовка қишлоғида қаттиқ ярадор бўлиб, ўнг қўлидан ажрал-ди. Иваново шахридаги дала госпи-талида даволаниб қайтгач, Москва-да олий партия мактабига тахсил олди. Урушда ортиртган жароҳати билан кейинги йилларда Бухоро давлат педагогика институтида катта ўқитувчи, сиёсий-иқтисод кафедраси мудир лавозимларида фаолият юритди.

ФИДОЙИ АЁЛ

Оповли уруш йилларида Ўзбекистон халқи “Ҳамма нараса — фронт учун!”, “Ҳамма нараса — фа-ба учун!” деган ҳаётий шior билан яшайди. Юртимиз фронт ортидаги муштаҳам таъминот базасига ай-ланди. Ўзбекистон армияга катта миқдорда қурол-яроғ, озиқ-овқат, кийим-кечак, дори-дармон ва бош-қа зарур маҳсулотларни етказиб берди. Кўп миллатли халқимизнинг фидокорона меҳнати билан рес-публикамиздаги 300 га яқин кор-хонада ҳарбий маҳсулотлар иш-лаб чиқарилди. Шу даврда фронт ҳудудларидан юртимизга 151 та завод кўчириб келтирилиб, гоят қисқа фурсатда ишга туширилди. Минг-минглаб уруш қатнашчилари мамлакатимизда ташкил этилган ҳарбий госпиталларда даволаниб, шифо топди.

Уруш ўчоғига айланган ўлкалар-дан Ўзбекистонга 1 миллион 500 минг киши, жумладан, 250 мингдан зиёд бола эвакуация қилинди. Хал-қимиз уларнинг барчасига чинакам меҳр ва эътибор қўсатди, сўнгги

сўнгги тикланиш йилларида ана шундай юксак матонат кўрсатган хотин-қизлар орасида онам Робия Мажидова ҳам бор эди. Илмли ва ғайратли ёшлардан бўлган Робия Мажидова Иккинчи жаҳон уруши йилларида қишлоқ шўроси ишларида фаол қатнашиб, таъшиқот ва тарбибот олиб борди. Фронтга совға-саломлар жўнатиш, “қора хат” келган оилаларга ру-ҳий далда бўлиш каби ишларда бор куч-ғайратини сафарбар этди. Уруш йиллари аёллар зиммасига катта вазифалар юкланиб, раҳбар-лик ишлари топширилган бир вақт-да шижоатли қиз Робия Мажидова ҳам 1948 йилда қолхозга раиса этиб тайинланди.

1950 йиллар кичик жамоа ҳўжа-ликлари бирлаштирилиб, йирик ҳў-жалиқлар ташкил этила бошланди. Шундай катта жамоа ҳўжалиғига раҳбарлик қилиш, қишлоқ ҳўжа-лигини тиклаш эндиғина 22 ёшга тулган қиз зиммасига юкланган эди. Робия Мажидова бу вазифа-ни аъло даражада утқалди. Ҳў-жалиқни пахтачилик, чорвачилик, паррандчилик, қорақўлчилик со-ҳаларида анча олдинги сафларга олиб чиқди.

Робия Мажидова ёш бўлишига қарамай, масъулияти вазифаларда

ўз имкониятларини намоён эта олди. У 1950 йилда собиқ СССР Олий Со-вети депутатлиғига сайланди. Уша йили октябрь ойида Стокгольм му-рожаатига бағишлаб Москвада ўтка-зилган шахар хотин-қизлар конгрес-сида Ўзбекистон ёшлари делегати сифатида қатнашди. Робия Мажи-дованинг фидокорона меҳнатлари ҳа-қида вилот, республика ва Москва-даги “Красная звезда” газеталарида ҳам мақолалар чоп этила бошланди.

Онам 1953-1956 йилларда Тошкентдаги олий партия мактаб-ида тахсил олди. Фаолиятининг сўнгги йилларида Бухоро ижтимо-ий таъминот бўлими, аёллар меҳрибонлик уйида раҳбар ла-возимида ишлади. Меҳнатла-ри эвазига халқнинг меҳрини, ишончини қозонди. Уруш йил-ларида қалби кемтик опа-син-гиллар дардига малҳам бўлиб, уларни қўллаб-қувватлади. Она-лар дуосини олди.

Робия Мажидова 1946 йилда “Улуғ Ватан урушидаги меҳнатла-ри учун” ордени, 1950 йилда “На-мунали меҳнати учун” медали, 1970 йилда “Ўзбекистон ССР Со-циал таъминот аълочили” кўкрак нишони, 1982 йилда “Меҳнат вете-рани”, 1994 йилда “Шуҳрат” 1995 йилда “Ғалабанинг 50 йиллиғи” медаллари билан тақдирланди. Онамнинг кўксини беэаган унво-нлар суронли уруш йилларидан хо-тира, заҳмат ва фидокорлик наму-наси бўлиб қолди.

Бугун юртимизда ана шундай асл фарзандлар хотирасини ёд этар эканмиз, уларнинг чеккан машаққатлари эвазига эришилган тинчлик учун қалбан миннатдор бўламиз. Ота-боболаримизнинг уруш йилларида ўтган оғир ва ибратли ҳаёт йўллари бизга ва биздан кейинги авлодларга юксак намунадир. Ҳаётнинг заҳматли синовларига кўкрак тутиб, юрти учун ениб яшаган бундай инсон-лар хотираси қалбларда ҳамиша абадий қолғай.

Дилдора СОБИРОВА,
Тошкент давлат
иқтисодийёт университети
катта ўқитувчиси

Шарифбой НУРИДДИНОВ,
Наманган шахридаги “Ҳақиқат”
маҳалласида яшовчи
Иккинчи жаҳон уруши қатнашчиси

Урушнинг номи ўчсин. Қўзимни юмсам, жанг манзаралари хаёлимга келаверади. Э, у қирғинбаротни душманга ҳам раво қўрмайман. Ёшим 96 да, 1942 йили 18 ёшга тўлиб-тўлмай урушга кетдим, ўқчи-миноётчи сифатида жангларда қатнашдим. 1943 йили душман минаси портлаши оқибатида оёғим жароҳатланди, саккиз жойимга ўқ теғди. Тупроқ остидан чиқиб, оғир аҳволда базўр судралиб бораётганимда, бир кампир мени уйига олиб кетиб парварিশлади. Сўнг узоқ вақт госпиталда даволандим.

Оёққа турганимдан сўнг Наманган шахрига қайтиб, устачилик қилдим, катта боғ яратдим. Қурилиш ва қишлоқ ҳўжали-ги тармоқларида кўп йиллар ишладим. Урушдан кейинги даврлар ҳам оғир кечди. Уша машум кунларни эсласам, бугунги тинч, дориламон кунларнинг қадрига етиш зарурлигини атрофдагиларга айтишдан

ҲАЛИ УЗОҚ ЯШАЙСИЗ, БОБО!

Иккинчи жаҳон урушида ғалаба қозонилганига 76 йил тўлди. Уруш не-не одамларнинг ёстиғини қуритди: кимдир отасидан, кимдир боласидан, бошқа биров жигаридан айрилди. Тирик қайтганлар ҳам ненидир бой бериб келди — ҳеч йўқса, ёшлигини.

Бўка туманида яшовчи 97 ёшли Ҳўжақул бобо Мадаминов хонадони ҳар байрамда совға-саломга тўлади. Эътибордан руҳ-ланган бобо янада яшаради. Бу йил ҳам 9 май — Хотира ва қадрлаш кўни арафасида Президент табриғи, 12 миллион сўм пул му-кофоти, эсдалик совғалар уруш қатнашчиси — Ҳўжақул бобого топширилди.

...Қишлоқда кун кўриш тобора оғирлашиб, ҳали у, ҳали бу ҳовлида мотам бўлиб турган кунлар. Почтачининг халтаси яхши муҳда-дан кўра, шумхабарга тўла. Бу орада икки ў-лини жангга кузатиб, Ҳўжақулига суяниб қол-ган онаизор эса ўзини анча олдириб қўйган. —1924 йил 13 февралда Сирдарёда ту-ғилдим, — деб хикоясини бошлайди Ҳўжа-қул бобо. Бу тарихини неваро-чеваралари кўп эшитган бўлса ҳам бобонинг оёғига тер-милади. — Оилада беш ўғил, бир қиз эдик. Эсимизни қолхозда танидик. У пайтлар кун қўриш оғир, бир бурда налопаш учун сахар-дан қош қорайишга даладан бери келмас-дик. Шу тариқа кўнлар ўтди. Ҳамма урушга кетар, қишлоқда йигитлар сони камайиб борарди. Бундай паллаларда ўзини четга олиш йигит киши учун ор, номус. Менга эса, ҳа деганда, “повестка” келавермайди. Ҳар-бий комиссариатга борсам, қайтариларди. Шу орада қишлоғимизга яна 10 та чақирув келди. Бир кўни ҳеч кимга сездирмай, поезд-га қидимму урушга қақирилганлар билан фронтга кетдим.

Бугун замон ўзгарди, раҳбарлар ҳам, од-дий одамлар ҳам бошқа. У пайтлар олдин-гиздан раис чиқиб қолса, қочигша жой топол-май қолардингиз. Ҳозир Президентимизнинг ўзи уйма-уй юриб, одамлардан “Нима дар-динг бор?” деб сўраб юрибди. Бунақа дав-рини энди кўрдик. Баъзан телевизорда одам-ларнинг давлатимиз раҳбарига бемалол гапираётганини кўриб, хурсанд бўлам.

Ҳўжақул бобонинг икки акиси ҳам уруш-дан қайтди: бирининг бир ени ҳавода ҳил-пираб, бири оғир дардга чалиниб. Иккиси ҳам кўп яшамади. Ҳўжақул эса 1942 йилнинг бошларида Украина ҳудудида жангга кирди. Ойларни қўвиб йил ўтар, урушнинг оғзи то-бора кенгайар, лекин охиридан дарак йўқ эди.

чарчамайман. Урушни биз кўрдик, сизлар қўрманглар, болаларим.

Аллоҳга шўқр, матонату қахрамонлик-ларимизни, меҳнатларимизни юртимиз, халқимиз муносиб қадрляпти. Уруш фах-рийси сифатида доимо йўқлашади, сало-матлигимдан хабар олиб, ёрдам беришади.

2017 йили Президентимиз берган им-тиёз тўғйили муборак Ҳаж амалларини бажариш насиб этди. Давлатимиз раҳбари-нинг Иккинчи жаҳон уруши қатнашчилари-ни рағбатлантириш тўғрисидаги фармониға кўра, ҳар йили бизга юксак эҳтиром кўрса-тиб келинмоқда.

ҲАЛИ УЗОҚ ЯШАЙСИЗ, БОБО!

Иккинчи жаҳон урушида ғалаба қозонилганига 76 йил тўлди. Уруш не-не одамларнинг ёстиғини қуритди: кимдир отасидан, кимдир боласидан, бошқа биров жигаридан айрилди. Тирик қайтганлар ҳам ненидир бой бериб келди — ҳеч йўқса, ёшлигини.

1944 йилнинг сўнгги кунларида Ҳўжа-қул Мадаминов полки фашистлар ҳужуми-га учради. Уруш кўриб, суяги қотган йигит-лар окоп қазишга улгурди. Бироқ қулоқни қоматга келтирувчи овоз ва совуқ қурол парчалари туманден сочилган ҳавода Ҳў-жақул оёғида оғрик сезди — яраланган эди. Жанг майдонидан шифокор судраб-судраб олиб чиқди. Госпиталга ётқизиш-ди, аҳволи ўнганмагач, Астраханга юбо-ришди. Шундан сўнг қўлтиғтаёққа суяниб юртга қайтди.

— Сирдарё вокзалиға кечаси келиб тушдим, — дея эслайди бобо. — Атроф зим-зиё. Тонг отгач, бозорга бордим. Одам кам, асосан, хотин-халаж. Жун со-тиб ўтирган аёлни таниб, ёниға бордим.

Кўни кеча вилоятимиз ҳокими уйи-мизга келиб, 12 миллион сўм пул муко-фоти, озиқ-овқат маҳсулотлари ва эс-далик совғаларни топширди. Айниқса, Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг самимий табриғини ўқиб эшиттиргани-да, кўнглим тоғдек ўсди. Шундай кун-ларга етказганиға шўқрлар бўлсин.

Мана, ёшим юзға яқинлашди, тўқ-қиз фарзанд, 70 дан зиёд набира, эвараю чеваралар даврасида давру даврон сурмоқдаман. Алоҳида эъзоз ва меҳр-эътибор эса умримга-умр қўшмоқда.

ҲАЛИ УЗОҚ ЯШАЙСИЗ, БОБО!

Салом бердим. Совуқ гаплашди. Қўшни аёлининг ўзини бундай туттишдан хафа бўлиб, “Мен урушдан қайтдим, янға” де-дим. Юзимға бирпас тикилиб турди-да, йиллаб юборди. Чўнки мендан на хат, на хабар бўлавермагач, ҳамма, ўлган деб гу-мон қилган экан. Ахир уруш забтиға олиб, қишлоққа фақат қора хат келавергач, бошқача бўлмайди ҳам.

Озиб-тўзиб кетган Ҳўжақулни қишлоқда ҳам биров таниди, биров танимади. Боиси, уруш даҳшатлари унинг ташқи кўринишиға ҳам таъсир қилган эди.

Ўғли урушга кетгач, ўзини батамом ол-дириб, тўшаққа миҳланиб қолган онаизор-нинг аҳволи аста-секин ўнғлана бошлади. Ҳўжақул яна қолхозга ишга кирди. Кейин Сирдарёдан Тошкент вилоятига келиб, арпа экти. Ўйланди, бола-чақали бўлди.

Бугун 6 фарзанд ва 130 га яқин набираро чеваралар қуршовида кексалик гаштини сур-моқда.

Бобо ҳали тетик. Мамлакатимизда бў-лаётган ўзғаришлар эпкинидан хурсанд. Утган ҳаёти билан бугунги таққослайди. Не-вараро чевараларига бу кўнларнинг қадриға етиш кераклиғимизни ўқтиради.

— Утган йили туманда уруш қатнашчи-ларидан тўрт киши эдик, бу йил бир ўзим қолибман, — дейди маънос тортганча Ҳў-жақул бобо. — Аллоҳ умр берган экан, яшаймиз. Қўлимдан келгани дуо. Шўн-дай дориламон замонда утаётган ҳар кў-ним — байрам.

Дарвоқе, давлатимиз раҳбари Ҳўжа-қул Мадаминовга йўллаган мактубида шундай сўзлар бор: “Сиздек қахрамон юртошларимиз билан барчамиз ҳақли равишда фахрланамиз”. Сизларни хо-надонларимизнинг файзи ва кўрки, жа-мийатимизнинг бебаҳо бойлиғи сифатида доимо ардоқлаб, эъзозлаб яшашни ўзи-мизнинг муқаддас бурчимиз, деб биламиз ва бу йўлда бундан буён ҳам барча шарт-шароитларни яратиб берамиз”.

Биз Ҳўжақул бобонинг хонадонидан чиқар эканмиз, бугун урушдан ёлғиз ёд-гор сифатида қолган Бўканинг ўғлони ҳи-қояларини жон қўлоғи билан тинглаётган болақайлар ҳам жўр бўлади: “Ҳали узоқ яшайсиз, бобо!”

“Янги Ўзбекистон” муҳбири
Башорат ЮНУСОВА ёзиб олди.

ХОРИЖДАГИ ЮРТДОШЛАРИМИЗ

Тадбиркор Дилором ИЗАМОВА: “ЁШЛАР ЗАМОНАВИЙ ЎЗБЕК ХУНАРМАНДЧИЛИГИ БРЕНДИНИ ЯРАТМОҚДА”

Марғилон аҳли азалдан мохир хунаrmандларию уста богбонлари, хушовоз ҳофизлари билан бирга, тадбиркорлиги орқали ҳам ном чиқарган. Президентимиз бу шаҳарга ташири чоғида бежиз мана бу сўзларни таъкидламаган: “Менинг энг катта ислохотим — ҳар бир оиланинг нури бўлган оналарни, хотин-қизларни рози қилиш. Сизларнинг кўзингиздаги ишончни, умидни кўриб бахтиёр инсонман. Аёлларни қанча рози қилсак, Яратган бизга куч-қудрат, юртимизга тинчлик-осойишталик беради. Бутун дунё пандемия оқибатида катта қийинчиликка учрайпти. Ҳеч ким ишонмагани, шу шароитда мана шундай корхоналар ишга тушира оламан деб. Бу — Фарғонадаги ўзгаришларнинг бошланиши, қалдирғочи. Худо хоҳласа, натижаларимиз бундан ҳам юқори бўлади”.

Бу мўъжаз шаҳарда аънавий хунаrmандчилик турларидан бири бўлган ипакчилик ҳам давом эттирилган. Шуниси эътиборлики, ипакчиликни ривожлантиришда унинг сифатини яхшилаш билан бир қаторда, маҳаллий аъналардан ҳам кенг фойдаланилган. Марғилон ипак матолари қадимдан кўплаб Европа ва Шарқ мамлакатларига олиб кетилган.

XX аср бошларида Марғилонда юзлаб атлас тўқувчи қосиблар фаолият юритган. Сотил, сотиб олиш, айирбошлашда энг бозори чаққон буюм мато саналган. Илли газламалари аёллар, шойи ва нимшойи газламалари эса, асосан, эркаклар тўқиган. Деярли ҳар бир оилада бўз ва олача тўқувчи дастгоҳлар мавжуд бўлган.

ГУЛ ЧИЗАЁТГАН ГУЛГУН ҚИЗЛАР

Тадбиркор Дилором Изамова Тошкент шаҳрида туғилган. Болалигидан миллий қадриятларимиз ва аъналаримизга ўзгача меҳр кўйди. Матоларнинг сифати ва каштачилик санъати акс этган маҳсулотларни жуда яхши ажрата олар эди. Ота-онаси унинг укувлари ва чевари қиз бўлишига умид боғлар, у тиккан нақш кашталарни авайлаб сандиққа сақлаб қўйишарди.

Ҳозирги кунда қаҳрамонимиз оиласи билан Бельгияда яшайди. Бироқ фикри-зиқри миллий маҳсулотларимизни бутун дунёга тарғиб этишда. Шунингдек, фарзандлари ҳам бу ноёб мероснинг қадрини билишсини, келгусида онаси бошлаган эзгу ишларни давом эттиришларини истади.

Ўзбекистон Республикасининг Бельгия Қироллигидagi элчихонаси ташаббуси билан “Хунаrmанд” уюшмаси ҳамкорлигида Бельгия давлатидаги ўзбек хунаrmандчилик маҳсулотлари савдо дўкони асосчиси Дилором Изамова жорий йилнинг апрель ойида фарғоналик уста-хунаrmандлар фаолияти билан танишди. Тадбиркор биз билан суҳбатда шундай деди:

— 2020 йилда ишга туширилган ва бир вақтнинг ўзида 600 одам ишлайдиган Марғилон хунаrmандлар марказига кириб борганимизда, бизни сенатор, марказ раҳбари Иброҳимжон Султонов

кутиб олди. Бу марказда 100 хил турдаги маҳсулотлар ишлаб чиқарилаётган экан. Суҳбатимиз сўнггида корхона билан ҳамкорлик алоқаларини йўлга қўйишга келишиб олди.

Сўнгра “Silk Vats” корхонасида бўлди. Ушбу корхонанинг маҳсулотларини шу кунгача Бельгияда ҳам катта қизиқиш билан харид қилишди. Янги маҳсулотлар билан танишар эканман, ипак матосидан Европа андозаларига мослаб тикилган ётоқ чойшаблари эътиборимни ўзига жалб қилди. Айнан шу маҳсулот бўйича шартнома имзоланди. Мазкур корхона пиллани ҳам ўзи етиштиради. Маҳсулот тайёр ҳолга келгунча кечадиган ишлаб чиқариш жараёнини ҳам бевоқиф қамраб олди. Замонавий дастгоҳларда 100 фоиз ипак матолардан тайёрланаётган маҳсулотларни кўриб, кўзим қувнади.

Дилором Изамова “Марғилон хунаrmандчилигини ривожлантириш маркази” ҳамда Анваржон Иброҳим хонадонидан бўлиб, кўлда адрас ва атлас тайёрлаш бўйича кўпгина жараёнлардан, янги технологиялардан бохабар бўлди.

— Хунаrmандлар хонадонига кириб борганимизда, дастгоҳларда астойдил ишлайётган йигит-қизларнинг шижоатини кўриб завқим келди, — дейди қаҳрамонимиз. — Х асрда яшаган тарихчилардан бири “Марғилоннинг бир қўйлаки шойиси Исфохоннинг бир йиллик даромадига тенг”, дея бежиз ёзмаган. Матоларга гул босаётган қизлар билан суҳбатлашиб, айни пайтда уларга яратилган имкониятлар билан қизиқдим. Улар сўнгги йилларда миллий хунаrmандчилигимизни ривожлантиришга катта эътибор қаратилаётганини ўқиб таъкидлади. “Хунаrmанд” уюшмаси мамлакатимизнинг барча ҳудудларида аёлларни меҳнат бозорига талаб юқори бўлган хунаrmандларга жалб этиш мақсадида қисқа муддатли ўқув курсларини ташкил этиб келаётгани ҳақида мамнуният билан айтиб ўтди. Шунингдек, уюшма томонидан Марғилон шаҳар ҳокимлиги кўмағида “Темир дафтар”, “Аёллар дафтари”, “Ёшлар дафтари” рўйхатида қиритилган хотин-қизлар бандлигини таъминлаш мақсадида, уста хунаrmандлар иштирокида маҳорат дарслари ташкил этилаётган экан.

Дилором Изамова қадим хунаrmандчилигимиз маҳсулотларини кўздан кечирар экан, ёшлар томонидан

яратилаётган маҳсулотлар асосидаги янги лойиҳалар ҳаёлидан ўта бошлади. Ҳа, интилувчан ва шижоатли ёшларга кенг йўллар очилаётган ҳозирги даврда кўҳна Марғилон ўз мўъжизалари, ноёб маҳсулотлари билан бемалол ҳаёон савдо майдонида ўз ўрнини топа олади.

МОМОЛАРДАН МЕРОС НАҚШИН ПАЛАКЛАР

Наманган вилояти каштачилик бобида ўз мактабига эга бўлган маскан. Халқ амалий-безак санъатига, миллий қадриятларимизга эътибор, рағбат оширилган замонамизда у янада раванқ топаётгани кувонарлидир. Айниқса, уста хунаrmанд Ҳасимжон Тожибоев ва қўлигил каштачи Рисликхон Жўраеванинг маҳсулотларига харидорлар алоҳида қизиқиш билан қарайди.

— 2019 йил сентябрь ойида Бельгияда ўзбек хунаrmандлари аjoyиб кўргазмани намойиш қилди, — дейди Дилором опа. — Ушбу кўргазмани катта иштиёқ билан кузатаётган чоғимизда, Ҳасимжон Тожибоевнинг ўғли Абдулбоситни учратиб қолдим. Унинг маҳсулотларини кузатар эканман, ҳамкорликда иш олиб боришимиз зарурлигини англаб етдим. Мен Ҳасимжон ва Абдулбосит Тожибоевларнинг маҳсулотлари учун электрон тижорат дўконида сармола киритдим. Шундан сўнг менинг брендим турли хил маҳсулотлар: ипак кашта ёстиқлар, ипак адрасдан тикилган аёллар

чопонлари, ипак адрас-атлас ва барқарор микрофибердан тайёрланган сумкалар билан бойиди.

Наманган каштачилигининг яна бир жиҳати шундаки, ушбу санъат мазкур туманда қадимдан аёлларнинг бандлигини таъминлашдек ижтимоий аҳамият касб этган. Шу боис, ушбу санъатнинг сиру синоати бувидадан набирага, қайнонадан келинга ўтиб келган.

— Шунингдек, каштачилик шунчаки ўқув ва маҳорат эмас, сабру қаноат мактаби ҳамдир, — дейди каштачи Рисликхон Жўраева. — Чунки каштадўз мана шу кўз ўнгингизда жиллаб турган санъат асарини яратиш учун бир квадрат сантиметрдаги юзага 50 дан 100 мартагача игна санчади. Қўл ишининг машаққати ҳам, ноёблиги ҳам шунда...

Дарҳақиқат, каштачилик маълум бир ҳудуднинг сайёҳлик жозибадорлигини

таъминловчи омилардан биридир. Юртимизга АҚШ, Хитой, Корея, Япония каби давлатлардан ташири буюрган меҳмонлар бежиз каштачилик намуналаридан ҳайратланмайдилар. Ҳа, биргина кашта намунасида тарихимизнинг бир неча асрлик тараққиёт йўллари акс этиши мумкин...

Дилором Изамова 2020 йилда “Хунаrmанд” уюшмасининг Наманган вилояти бошқармаси ва Ўзбекистон Республикасининг Бельгия Қироллигидagi элчихонаси ёрдамида 4500 АҚШ доллари билан хунаrmандчилик маҳсулотларини экспорт қилишга эришди.

“ҚЎЛ ИШИ”ГА ХАРИДОРЛАР ҲАМИША КЎП

— Жаҳон бозорида ҳамиша табиий маҳсулотларга, айниқса, хунаrmандчилик намуналарига талаб катта бўлган, — дейди қаҳрамонимиз. — Бельгияда ўзбек хунаrmандчилик маҳсулотлари фақатгина йилда бир марта ташкил этиладиган кўргазмаларда намойиш этилар ва бу маҳсулотларни бориб кўришга, сотиб олишга ҳамма бельгияликларнинг ҳам имкони йўқ эди. Айни пайтда мен электрон савдо дўконидаги маҳсулотларни реклама қилиш жараёнига катта эътибор қаратаман.

Мутахассисларнинг таъкидлашича, Ўзбекистонда хунаrmандчилик жуда кенг ривожланган. Европада эса, асосан, иходкорлар, расомлар кўлда ишланган габелен гиламлари ва кийимлар дизайни бўйича шуғулланади. Шу сабабли, улар фақат Европа бозорлари учун ишлайди. Хунаrmандларни деярли учратмайсиз. Шу боис, ёшларда хунаrmандчилик билан шуғулланиш истаги йўқ. Жуда ҳам ёшларига кийим дизайнерлигига қизиқади.

— Бельгияликлар дантел, яъни кўлда ишланган тўқима безаклари ва шоколади билан машхур, — дейди Дилором опа. — Келгусида Бельгия шоколадларини Ўзбекистон дўконларида ҳам харид қилишнинг мумкин бўлади. Бу борада бизнинг махсус бизнес лойиҳамиз бор.

КУЛОЛЛАР ҚЎЛИДА ПИШГАН ҲИҚМАТЛАР

Қаҳрамонимиз узок йиллар давомида Бельгиядаги компанияларнинг бирида инженер бўлиб ишлаган. У логистика ва технологиялар орқали аҳолига турли хил хизматлар кўрсатувчи хусусий компаниясини ҳам ташкил этган. Ана шу жараёнда ўзбек хунаrmандчилиги маҳсулотларини савдо қилувчи дўкон ташкил қилиш ва у орқали харидорларга маҳсулотни етказиб бериш ҳақида режалар туза бошлаган. Бу икки хизматни бириштириб, янги бизнес яратиб олишга қатъий ишонган.

— Кейинги 4 йилда Ўзбекистонда жуда катта ўзгаришлар ва янгиланишлар содир бўлди. Айниқса, ҳукуматимизнинг миллий маданий меросимизни ўрганиш ва сақлаш борасида олиб бораётган ишлари салмоқли бўляпти. Бу эса хунаrmандлар учун катта имкониятлар эшигини очиб аниқ. Шу боис, ўзбек хунаrmандлари билан ҳамкорликда амалга оширишни режалаштирган лойиҳаларимиз ижобий ечим топди. Дастлаб иш бошлаган кезларимизда сифат барқарорлиги билан боғлиқ баъзи қийинчиликларга дуч келар эдик. Бора-бора сифатли маҳсулот яратиш ва бизнес қоидаларига риоя қилиш борасида ўзбек хунаrmандлари илгарилаб кетди. Бу ютуқларнинг замирида Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёевнинг миллий қадриятларимиз ва аъналаримизга эътибори, тадбиркор ва хунаrmандларимизга бўлган ишончи, кўмаги муҳим ўрин тутди.

Дилором Изамова ўзбек хунаrmандлари билан мулоқотларни Риштон халқаро куполлар марказида бошлади. Дунёга машхур уста куполлар: Алишер Назиров, Шарофиддин Юсупов, Музаффар Саидов билан суҳбатлашиб, улар яратган маҳсулотлар, ноёб куполлик намуналари Бельгияда жуда катта эътирофларга сазовор бўлишини ичидан хис қилиб, “Куполлар қўлида пишган ҳиқматлар”, дея шивирлади ўз завқини, ҳайратини яшира олмай...

ШУ ЮРТ ФАРЗАНДИ ЭКАНИМДАН ҒУРУРЛАНАМАН

— Президент Шавкат Мирзиёев раислигида 13 апрель кўни ёшлар бандлигини таъминлаш ва буш вақтини мазмунли ташкил этиш борасида белгиланган вазифалар ижроси юзасидан видеоселектор йиғилишини диққат билан кузатдим, — дейди Дилором опа. — Давлатимиз раҳбарининг мана бу сўзлари мени тўлиқлантириб юборди: “Энг муҳим вазифа, аввало, ёшлар бандлигини таъминлаш, муносиб даромад олиши учун уларга шароит яратиб бериш. Бу борадаги энг катта имконият ва захираимиз бу — тадбиркорлик, айниқса, кичик ва ўрта бизнесдир”.

Дарҳақиқат, ушбу видеоселекторда мутасаддиларга ёшлар тадбиркорлигини кўп-қувватлаш борасидаги имкониятларни янада кенгайтириш ва бандлигини таъминлаш бўйича янги механизм жорий этиш вазифаси қўйилди. Бу тизимда халққа ҳам, ташкилотларга ҳам маъқул бўладиган бир қанча имтиёзлар белгиланди. Жумладан, 1 майдан бошлаб ёшларни ишга қабул қилган корхона ва компанияларга ушбу ходимлар учун тўланган ижтимоий солиқ қайтариб берилади. Шунингдек, 1 июндан бошлаб, “Ёшлар дафтари”га қирган талабалар корхона ва компанияларда амалиёт ўтаганда, уларга 500 минг сўмгача субсидия ажратилади. Биринчи марта ишга қирган касб-хунаrmанд ботирувчилари эса 6 ойгача даромад солиғидан озод этилади...

Суҳбатимиз сўнггида қаҳрамонимиз ишонч ва ғурур билан таъкидлаган мана бу сўзларни келтириб ўтмоқчимиз:

— Имконият бу — ишонч дегани. Ёш тадбиркорларга белгиланаётган имтиёзлар ва юксак ишонч ҳар бир юрғида ўти бор замондошимизни янги-янги марралар сари руҳлантираётгани аниқ. Мен миллий меросини эъозлайдиган, ташаббускор йигит-қизлар билан ҳамкорлик қилаётганимдан ниҳоятда бахтлиман. Шундай юрт фарзанди эканлигимдан ғурурланаман. Мен ҳам сиз билан бир сафдам, Ўзбекистон ёшлари!

Мухтасар ТОЖИМАТОВА,
“Янги Ўзбекистон” муҳбири

КЎНГИЛДАГИ ГАПЛАР

ЭНДИ КАМБАҒАЛ ЭМАСМАН

ЁХУД “ТЕМИР ДАФТАР” САҲИФАСИДАН БОШЛАНГАН ЯНГИ ҲАЁТ ШУКУҲИ

Рохатой БОЛТАЕВА

Қарши шаҳридаги “Қамчибек кўрғонча” маҳалла фуқаролар йиғини

Икки нафар вояга етмаган фарзандим бор. Тақдир экан, турмуш ўртоғим вафот этди. Ишлай десам, болаларимни ёлғиз қолдириб бўлмайди. Ишлай десам, кун кўриш керак. Бу замонада ҳамма ўзи билан овора. Ҳар кимнинг ўз ташвиши, ўз ҳаёти бор. Яқин қариндошлар ҳам бир ёрдам беради, икки ёрдам беради, охири барибир, малол келади. Албатта, бунинг тўғри тушуниш керак. Шундай оғир шароитда кун ўтказётгандик...

Уйинг тор бўлса, дунёнинг кенглиги билинмас, деганларидек, тўй-ҳашам ҳам, яқинларимнинг хурсандчилиги маҳалладаги гап-сўзлар ҳам кўнглимга сийма қилган кунлардан бирида маҳалла фаоллари, ҳокимият вакиллари уйимизга келди. Шароитимизни ўрганиб, дардимни тинглаб, сизини “Темир дафтар”га киритамиз деб қилишди. Сўнг, камбағалликдан чиқариш учун ёрдам берамиз, Худо хоҳласа, бу кунларни эслаб юрасиз ҳали, деганида, тўғриси, ишонмадим. Ҳаёлимдан “Темир дафтар”и нима

экан, мен қандай қилиб фарзандларимни бошқалардан кам қилмасдан тарбиялайман”, деган фикр ўтди. Ҳукумат вакиллари менга шундай деди: “Кўлдан берганга қўш тўймас, опа. Биз сизга шундай шароит, имконият яратиб берамизки, токи у сизга бир умр хизмат қилсин. Янги ҳаётингизда унутилмас саҳифа бўлиб қолсин”.

Ишлар бошланиб кетди. Утган йили апрель ойида томоркамизга иссиқхона қуриб берилди. Дарҳол бодирин, помидор, булғор қалампирини эдим. Ҳосил яхши бўлди, даромади ҳам зўр экан. Оиламизга барака қира бошлади.

Бу мени янада илҳомлантирди, ҳаётда яхши яшаш учун умид пайдо бўлди. Янги гоёлар ўйлаб бошладим. Ана шунда бичиш-тиқишни билишсини қўл келди. Етти фоизли имтиёзли кредит олиб, учта тикув машинаси харид қилдим. Маҳалламиздаги ўзимга ўшаган уч нафар хотин-қизини ҳам бу ишга жалб қилиб, хунаrmандчилик ҳозир болалар ва аёллар учун кийим-

кечак тикиб, пул топяпмиз. Шунинг ҳисобидан уйимни таъмирладим, ёнига янги уй соляпман.

Яқинда мени “Темир дафтар”дан чиқаришни сўраб, маҳалламиз раисига ариза бердим. Энди оёққа туриб олдим, рўзгоримни, болаларимни ўзим эплайман.

Инсон учун энг зарур нарса, бу — фарзандинингизнинг сизга бўлган меҳри, қўзғайди қувонч, шодон қулиб юришини кўриш. Фарзанд қачонки ота-онасидан кўнгли тўлса, тенгдошларидан кам бўлмаса, уйда хотир-жамлик, фаровонлик ҳукм сурсагина, бахтли бўлади. Ота-она эса фарзандига меҳри ҳаётдан мамнун бўлгандагина, бера олади.

Давлатимиз раҳбари ташаббуси билан “Темир дафтар” ташкил этилмаганида нима бўларди? Биз каби оилаларнинг ҳоли не кечарди?

Бу каби саъволи ишларнинг бошида турган Президентимиздан миннатдорман.

“Янги Ўзбекистон” ва “Правда Востока” газеталари таҳририяти) ДУК

МУАССИС:
Ўзбекистон Республикаси
Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Салим ДОНИЁРОВ

Тахририятга келган қўлёзмалар тақриз қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди. Газетанинг етказиб берилиши учун обунани расмийлаштирган ташкилот жавобгар. Газета тахририят компьютер марказида саҳифаланди. Газетанинг полиграфик хизматдан сифатли чоп этилишига “KOLORPAK” МЧЖ масъул.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Аxbорот ва оммавий коммуникациялар агентлиги томонидан 2020 йил 13 январда 1047-рақам билан рўйхатга олинган. **Нашр индекси** — 236. **Буюртма** — 1522. 79242 нусхада босилди. **Ҳажми** — 3 табоқ. Офсет усулида босилган. **Қоғоз бичими** А2. Баҳоши келишилган нарҳда.

“KOLORPAK” МЧЖ босмаҳонасида чоп этилди. Босмаҳона манзили: Ўзбекистон, 100060. Тошкент, Янги шаҳар кўчаси, 1-А уй. Босмаҳона телефони: (78) 129-29-29

Навбатчи муҳаррир: Рисолат Мадиева
Мусаххас: Насиба Абдуллаева
Дизайнер: Хуршид Абдуллаев

Манзилимиз:
100029, Тошкент шаҳри,
Матбўточилар кўчаси, 32-уй

ЎзА якуни — 21:45 Тошхирлиди — 23:15